

NÉPÚJSÁG

2025. november 28., péntek

LXXVII. évfolyam

271. (22137.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej

(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Illegális hulladéklerakás

Kérdések, megoldások, következmények

Írásunk a 4. oldalon

Fotó: Marosvásárhelyi Helyi Rendőrség

Felkészültek az útkarbantartók a téli szezontra

Az időjárás változásától függően a munkavégzés üteme rugalmasan módosítható, az ügyeletes tiszt utasítása szerint. A szolgáltató hetente jelentést készít az elvégzett feladatokról.

4.

Marosvásárhely téli varázsa

A város főterén lassan felállnak a faházak, a Színház tér körvonalai között pedig már most érezni lehet azt a különleges izgalmat, amely minden évben megelőzi a karácsonyi készülődést.

18.

Szovátán is munkapontot nyitott a Diakónia

A szovátai munkaponton egy egészségügyi asszisztensnő dolgozik, aki jelenleg 25 személyt lát el heti rendszerességgel, de ezek között vannak olyan személyek is, akiket naponta egyszer-kétszer is felkeres.

18.

AKTUÁLIS

Biztosított cirkusz

Benedek István

A közeljövőben további hullámokat vethet a hazai biztosítási piacot két éve meg-rázó csődbotrány. A napokban több házkutatást tartott a rendőrség, és állítólag ha-marosan az ügyészek is kihallgatják ennek a bedőlt bolgár cégnek a fennforgóit, akik a gyanú szerint több százmillió eurót vittek ki a csoport külföldi cégeihez, miközben itthon több ezer kártérítési igényt utasítottak vissza. És amiről a hírek nem szólnak, pedig igencsak kellene, hogy hasonló cirkuszok még előfordulhatnak a jövőben is, mert akiknek okos szabályalkotással kéne megelőzniük az ilyen botrányokat, azok ölbe tett kézzel nézik az egészet, mint a moziban, de a busás fizetésüket véletlenül sem felejtik el felvenni. És nem utolsósorban az ilyenek miatt mérik lassan aranyáron a kötelező felelősségbiztosítást a hazai piacon.

Hogy milyen eredményre vezet a mostani hatósági sürgölődés, az még a jövő ze-néje, de ne felejtjük el, ez a biztosítócsőd nem az első ilyen eset volt. Pár szűk esztendő alatt három biztosítótársaság dőlt be a romániai piacon. A recept mindig ugyanaz volt: nagyon olcsón kötöttek kötelező gépjármű-felelősségbiztosításokat (kgfb), gyorsan nagy pénzt kaszáltak, és végül csődöt jelentettek. A biztosítási szakmában a kgfb a legkönnyebb pénzszerzési lehetőség. Nem kell a klienseket hajkurászni, maguktól jönnek házhoz, mert ha legálisan akarnak járműveikkel közlekedni, akkor szükségük van a kgfb-re. De ebben a műfajban van jócskán kockázat is, hiszen szép hazánk ott az európai élmezőnyben a közlekedési balesetek számát tekintve, szóval törlesztendő kár is jócskán akad. Tehát ha egy tisztességes biztosító a lehetőségeihez képest túl-vállalja magát, a kgfb műfajában elvileg könnyen landolhat arccal előre a padlón. Csakhogy amikor valaki a legolcsóbb ajánlattal akarja a legtöbb kgfb-klienst meg-szerezni, az csak látszólag olyan, mintha lámpással keresné a bajt. Az említett hármas csődhullám első két mutatványa esetében a bedőlt biztosítók mögött politikai kap-csolatokkal jól feltarisznyázott tulajdonosi kör állt. A legutóbbiakkal, a most hatósági célkeresztbe került bolgárokkal viszont nem ez volt a helyzet. Ha netán kiderül, hogy a gyorsan bezsákoltnak tűnő pénzeket nemes egyszerűséggel elsikkasztották, akkor csak annyi válik világossá, hogy ugyanazt játszották el, mint az előző két társaság, csak az ő hátuk mögött senki nem falazott. Vagy nem olyan hatásosan. Arra, hogy a biztosítók csődhulláma mögött tulajdonképpen méretes sikkasztások állhatnak, a szakhatóság (Folytatás a 3. oldalon)

50% KEDVEZMÉNY

Közellátó szemüveglencsék nyugdíjasok számára.

2025.11.01. – 2025.12.31.

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

NOVEMBER

28

PÉNTEK

Ma STEFÁNIA, holnap TAKSONY, vasárnap ANDRÁS és ANDOR napja

Az év 332. napja, hátravan 33 nap

IDŐJÁRÁS

Esős

Hőmérséklet:

max.: 9 °C

min.: 4 °C

naptár

Isten éltesse!

TAKSONY: török eredetű régi magyar személynév, aminek a jelentése szilaj, fékezhetetlen. ANDRÁS: jelentése férfi, férfias. ANDOR: az András régi magyar alakváltozatának, az Andorjás névnek a rövidülése.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2025. november 27.

1 €	5,0901 lej
1 \$	4,3946 lej
100 Ft	1,3337 lej
1 g arany	587,0446 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

	3, 9, 4, 17, 42 + 13	NOROC PLUS: 0 5 7 3 0 7
	25, 17, 5, 38, 26, 30	SUPER NOROC: 5 1 2 7 4 3
	33, 41, 28, 25, 2, 30	NOROC: 4 8 0 3 9 5 9

MEGYEI HÍREK

Rágcsálóírtás

December 15-ig mindennap 9–16 óra között rágcsálóírtást végeznek Marosvásárhely közterületein és a családi házak udvarán. A munkálatok időtartama az időjárástól függően változik. A városvezetés arra kéri a lakosokat – különösen a gyermekes családokat, az időseket és az állattartókat –, hogy ne érintkezzenek az elhelyezett mérgező anyagokkal és csapdákkal. Véletlen lenyelés esetén az ellenanyag a K-vitamin – tájékoztat közösségi oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Házkutatások adócsalási ügyben

November 27-én, csütörtökön a Maros megyei rendőrség gazdasági bűnözés elleni szolgálatának tisztjei a Maros megyei ügyészség ügyészeinek koordinálásával 12 házkutatási parancsot hajtottak végre. Maros megyében 9 helyszínen, Hargita megyében, Ilfov megyében és Bukarestben egy-egy helyszínen szálltak ki egy háztartási gépek értékesítésével kapcsolatos adócsalási bűncselekmény kivizsgálása keretében. Elrendelték bizonyos dokumentumok lefoglalását, és kihallgatásokat kezdeményeztek Kolozs, Beszterce, Konstanca és Hunyad megyében. Az állami költségvetésnek okozott kár mértékét a bizonyítékok vizsgálata után határozzák meg – tájékoztatott a Maros megyei rendőrség sajtóosztálya.

Előzetesben a 40.000 lejű eltulajdonító fiatal

November 25-én a radnóti és a Maros megyei rendőrség egy büntetőügy keretében házkutatási parancsot hajtott végre egy 18 éves marosvásárhelyi férfi otthonában, aki egy 78 éves radnóti férfi otthonából eltulajdonított 40.000 lejt. A házkutatás során 22.000 lej és adathordozók kerültek elő, amelyeket a büntetőügyben bizonyítékként tudnak felhasználni. Aznap a szóban forgó személyt 24 órára őrizetbe vették, november 27-én pedig a 18 éves gyanúsítottat bírósági felügyelet alá helyezték. A nyomozás folytatódik a bűncselekmény teljes mértékének megállapítása érdekében. A tevékenységeket a Maros megyei Különleges Művelti Szolgálat támogatta – tájékoztatott a rendőrség sajtóosztálya.

Hírszerkesztő: Szer Pálósy Piroska

Annyi méltóság, derű, nyugalom, a pontos, szép munka, a munkatársak iránti tisztelet és türelem, a Népújság iránt érzett felelősség volt benne, annyi bölcs, jó tanácsot tudott adni, ha megkérte egy-egy kolléga, olyan gondos, a gyermekeit, unokáit szerető édesanya volt, hogy az ő esetében nem közhely a megszkott kijelentés, miszerint távozása nyomán betöltetlen űrt hagyott maga után. Nehéz szívvel, de egészségi állapotának megromlása miatt Magyarországra, orvosnő lánya közelébe átköltözött kolléganőnk most még messzebbre, az örökévalóságba távozott – kaptuk a megdöbbentő hírt, hogy FERENCZI (szül. DEÉ) ILONA, a Népújság volt főszerkesztő-helyettese, irodalmi titkára, korrektora, egyetemi végzettsége szerint angol–magyar szakos tanár méltósággal viselt hosszú betegség után megszűnt élni.

A sorstárs fájdalomával próbálom visszaforgatni az idő kerekét. 1952-ben született Marosvásárhelyen, Deé József és Ilona lányaként. A Babeş–Bolyai Tudományegyetemen szerzett angol–magyar szakos tanári diplomával 1979–82 között a Gyimesekben kezdte pályáját, erről az időszakról sok kedves emléket őrzött. 1982–87 között a

Radnóti Energetikai Szakközépiskolában tanított, onnan került a Népújság szerkesztőségébe korrektornak. Esti, éjszakai műszakban korrektortársként kapcsolódott össze a pályánk, és sokszor hajnalba nyúlóan dolgoztunk és beszélgettünk az ingázással töltött hónapok, évek nehézségeiről. 1989-től a Népújság szerkesztőségi titkára lett, a rendszerváltást követően az újság függetlenségét biztosító Impress Kiadó alapítói közé tartozott, majd a lap főszerkesztő-helyettesének nevezték ki. Mindig mosolygós, kedves, empatikus, az igazságra törekvő, a kollégákat meghallgató, megértő, a fiatalokat, a kezdő munkatársakat türelemmel oktató „főnök” volt. A későbbiekben közösen találtuk ki és szerkesztettük a Népújság Harmónia mellékletét, amiben a segítőkészség vezérelte kapcsolatunkat. Újságírói vénáját is ott kamatoztatta megható, tartalmas, szép írásaival, a mai napig sajnálom, hogy nem az írásnak szentelte minden idejét.

Fájdalmasan szép emlék marad, ahogy az intenzív terápián a kezemet fogta, és ígérte, hogy meg fog gyógyulni, mert unokáinak szüksége lesz rá. A sors ezt a lehetőséget csak rövid ideig adta meg neki.

A végső búcsúnál mit kívánhatnánk mást, nyugodjon békében!

Bodolai Gyöngyi

Kedves olvasóink!

Mivel december 1-je hivatalos munkaszüneti nap, hirdetési irodánk nyitvatartása a hét végén a következőképpen módosul:

– november 28., péntek: 9–13 óra között nyitva

– szombat–vasárnap: ZÁRVA

– december 1., hétfő: 10–14 óra között nyitva.

A pénteki, Műsorkalauzt is tartalmazó lapszám után a következő kedden, december 2-án jelenik meg.

Időközben a sürgős apróhirdetéseket (gyászjelentés, részvétnyilvánítás) a 0728-082-259-es telefonszámon fogadjuk, és a lap internetes felületén megjelentetjük. Az előfizetésről is ezen a telefonszámon lehet egyeztetni.

Népújság

RENDEZVÉNYEK

December elsejei ünnepség Marosvásárhely főterén

December elsején, hétfőn Románia nemzeti ünnepén Marosvásárhelyen változatos programokkal várják a közönséget: katonai ceremóniák, kiállítások, hagyományőrző események, zene, valamint egy különleges műsor és tűzijáték lesz a Győzelem téren. 10 – 12 óra között a Rózsák terén katonai technikai kiállítás, 12–13 óra között a Győzelem téren katonai és vallási ünnepi ceremónia, a katonai alakulatok díszmenete (élő közvetítés a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Facebook-oldalán). 18 órától ünnepi műsor, 22 órától tűzijáték.

Jótekonysági könyvvásár

November 28–29-én, pénteken és szombaton 11–19 óra között Marosvásárhelyen, az Everest Hotel (Uzinei/Villanytelep utca 16-18.) földszinti termében második alkalommal szervez jótekonysági könyvvásárt a Solidaris Egyesület. A vásár a Ne éhezzen senki! adománygyűjtő kampány része, amely kisnyugdíjasokat, rászorulókat, nagycsaládosokat segít tartós vagy meleg étellel a téli időszakban. A mintegy 1500 kötetes könyvkinálat minden korosztályt és

igényt kielégít: válogatni lehet gyermekirodalom, szépirodalom, keresztyén irodalom, tudományos és művészeti könyvek között, de ingyencségek és ritka kiadású olvasmányok is találhatóak. A könyvvásárral a szervezők felhívják a figyelmet a közösségi összefogásra, az ajándékozásra, ugyanakkor hangsúlyozzák az olvasás örömét és a mentális egészség fontosságát.

Adventi gyertyagyújtás Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi Bolyai téren idén is meggyújtják a gyertyákat az óriási adventi koszorún. November 30-án, advent első vasárnapján az evangélikus egyház képviselői gyújtják meg az első gyertyát, a hit lángját. December 7-én az unitárius egyház lelkésze hirdeti az ígét, és fellobban a remény gyertyája. December 14-én az öröm gyertyáját a református egyház képviselői gyújtják meg, míg december 21-én, advent negyedik vasárnapján a szeretet gyertyája lobban lángra, az igehirdetést a római katolikus egyház képviselői végzik. A gyertyagyújtási szertartás minden vasárnap 16.30 órakor kezdődik. A 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat idén is elhozza a betlehemi békélángot, amelyet szétosztanak a résztvevők között. Szervező a Vásárhelyi Forगतag.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐHELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Szeredai Vivien. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Szabó Ivett.

TÖRDELÉS: Donáth-Nagy György, Maknai Melánia, Vajda Gyöngyi. FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn.

APRÓHIRDETÉS: Petres Emília. Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujsag.ro E-mail: nepujsag@e-nepujsag.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Aláírták a tervezési és kivitelezési szerződést két újabb székelyföldi sztrádaszakaszra

Aláírták a tervezési és kivitelezési szerződést az Erdélyt Moldvával összekötő A8-as autópálya két újabb székelyföldi szakaszára – közölte a közúti beruházásokért felelős vállalat (CNIR) szerdán.

A tájékoztatás szerint a Sóvárad és Gyergyóalfalu, valamint a Gyergyóalfalu és Gyergyóditró között épülő két, összesen 47 kilométeres autópályaszakasz közel 6 milliárd lejből (1,17 milliárd euró) valósul meg. A beruházás költségeit vissza nem térítendő európai uniós forrásokból és a román állami költségvetésből állják – írta CNIR.

Közölték: ezzel a A8-as autópálya valamennyi hegyvidéki szakaszára meg van kötve a tervezési és kivitelezési szer-

ződés. Az említett két székelyföldi szakaszon a 2026-os évben tervezési munkálatok zajlanak, és az illetékesek reményei szerint az első munkagépek is kivonulnak a terepre.

A Sóvárad és Gyergyóalfalu közötti 32,4 kilométeres sztrádaszakaszt egy román–bosnyák cégtársulás tervezi és építi meg közel 5 milliárd lejért (egymilliárd euró). A beruházással 54 hónap alatt kell elkészülnenek.

A Maros és Hargita megyére is kiterjedő szakaszon 39 hidat és átjárót, 3 egyirányú alagutat, valamint hat vadátkelőt építenek. Az alagutak a sztrádaszakasz mintegy felét teszik ki, a leghosszabb felüljáró pedig 1736 méteres lesz.

A 14,4 kilométeres Gyergyóalfalu és

Gyergyóditró közötti autópályaszakaszt egy román és bolgár cégtársulás építi. A Hargita megyei, gyergyószéki szakasznak 34 hónap alatt kell elkészülni, 21 átkelő és viadukt, három vadátkelő lesz rajta.

A Székelyföldön áthaladó A8-as autópálya legnehezebb, Gyergyóditró és a moldvai Gerinces közötti hegyvidéki szakaszának előmunkálatai már októberben elkezdődtek, és a Marosvásárhely melletti szakaszon is hónapok óta dolgozik a török kivitelező.

Az Egyesülés autópályájának is nevezett A8-as sztráda Marosvásárhely, valamint a Románia és Moldova határán fekvő Ungheni között vezet majd 304 kilométeren. *(MTI)*

Rengeteg halottja van egy hongkongi tűznek, sok embert még keresnek

Csütörtök délutánig legkevesebb 55 ember vesztette életét, és 280 lakót továbbra sem sikerült elérni egy szerdán keletkezett, nagy kiterjedésű tűz után az észak-hongkongi Taj Po negyed lakótömbjeiben – közölték a helyi hatóságok.

A tűzoltóság szerint a tűz egy nyolc, 32 emeletes lakótömbből álló, mintegy kétezer lakást és több mint 4600 embert befogadó lakókomplexum egyik felújítás alatt álló részén üthetett ki, ezután a lángok hét másik lakóépületre terjedtek át.

Az első vizsgálatok szerint a tűz amiatt terjedt el rendkívül gyorsan, mert a szorosan egymás mellé épített lakóházakat renoválás céljából könnyen égő bambusból készült állványokkal vették

körül. A halálos áldozatok között egy tűzoltó és két külföldi, indonéz állampolgár is van.

Jelenleg mintegy 280 embert még mindig keresnek, akik többsége vélhetően a lakóépületek felső szintjein rekedt – közölték a helyi hatóságok.

A kórházakba délutánig 76 sérültet szállítottak, közülük tizenöten súlyos állapotban voltak.

Vong Ka-ving, a helyi tűzoltóság helyettes igazgatója elmondta, hogy a mentési művelet kihívást jelent a rendkívül magas hőmérséklet miatt, valamint az épületek bonyolult belső elrendezése miatt, ahol a bambuszállványzat már összeomlott.

„Tűzoltóink szintről szintre végzik a mentést az épületek belsejében. Mivel a

lakóegységek meglehetősen kicsik, egyszerűen csak korlátozott számú személyzetet tudunk bevetni. Nem adjuk fel” – mondta Vong, hozzátéve, hogy fennáll az állványzat összeomlásának veszélye, emiatt nagyon óvatosan kell haladniuk a szinteken.

Jelentések szerint a rendőrség csütörtökön három, a felújítást végző építőipari céghez tartozó férfit vett őrizetbe gondatlan emberölés gyanújával.

A hatóságok közlése szerint a vállalat „súlyos gondatlansága” és a felhasznált, vélhetően nem megfelelő minőségű anyagok hozzájárulhattak a tűz gyors terjedéséhez. A vizsgálatok során olyan műanyag védőhálót és habanyagokat is találtak, amelyek nem feleltek meg a tűzvédelmi előírásoknak – mondták. *(MTI)*

Franciaország önkéntes katonai szolgálatot vezet be

Emmanuel Macron csütörtökön bejelentette, hogy Franciaország jövő nyártól bevezeti a tíz hónapos „nemzeti szolgálatot” fiatal felnőttek számára, amely önkéntes lesz, és „a hadsereg igényeit” hivatott kielégíteni az orosz fenyegetésekkel és a megnövekedett konfliktuskockázatokkal szemben.

„A félelemmel nem lehet elkerülni a veszélyt. Az egyetlen módja annak, hogy elkerüljük, ha felkészülünk rá” – mondta a francia államfő a 27. hegyigyalogos dandárnál tett látogatásán az Alpokban található Varcseben.

Emmanuel Macron elmondta: az önkéntesek „kizárólag nemzeti területen” fognak szolgálni. Az elnök már kedden leszögezte, hogy Franciaország „nem küldi fiait Ukrajnába”.

A fiatalok és katonák körében elmondott beszédében a köztársasági elnök úgy vélte, hogy „ifjúságunk elkötelezettségre szomjazik”, és „van egy generáció, amely készen áll a hazáért felkelni” a francia hadsereg keretein belül.

Franciaország 1997-ben törölte el a

kötelező sorkatonai szolgálatot. Annak visszaállítása az államfő szerint „olyan ötlet, amelyet csak azok támogatnak, akik nem ismerik a mai hadseregeink valóságát”.

Emmanuel Macron megerősítette, hogy az új rendszert, amelynek neve „nemzeti szolgálat” lesz, jövő nyártól fokozatosan indítják el, a jelöltek kiválasztása pedig már január közepétől megkezdődik. A szolgálat tíz hónapig tart, a jelentkezők egy hónap kiképzés után kilenc hónapig szolgálnak a hadseregben.

Az elnöki hivatal tájékoztatása szerint az önkéntes katonai szolgálatért minden fiatal havonta legalább 800 eurót kap, emellett szállást, étkezést és felszerelést is biztosítanak számára.

A költségvetési megtakarítások miatt a program fokozatosan fog felfutni: az első évben 3 ezer fiatalt kell elérnie, 2030-ra évi 10 ezer, 2035-re pedig 42.500 fő a célkitűzés.

Az önkéntesek 80 százaléka olyan 18–19 éves fiatal férfi és nő lesz, aki a jövőben katona lesz, és aki számára az önkéntes szolgálat „szünetévként” fog szolgálni a felsőoktatási képzés előtt. A

többi jövőbeli pályázó legfeljebb 25 éves lehet, és szakterületük alapján választják ki őket (mérnökök, ápolók, fordítók).

Fabien Mandon vezérkari főnök múlt héten a francia polgármesterek éves kongresszusa előtt elmondott beszédében úgy vélte, hogy Franciaországnak helyre kell állítania „lelki erejét, hogy elfogadja, fájdalmas lehet megvédeni azt, ami lényegünk”, és készen kell állnia arra, hogy „elfogadja, elveszíthetjük fiainkat”.

A kijelentést a baloldali ellenzék egy része „háborús uszításnak” minősítette, míg a szintén ellenzéki, szuverenista jobboldali Nemzeti Tömörülés „hibának” nevezte, és arra figyelmeztetett, hogy a franciák „nem készek meghalni Ukrajnáért”.

Az Elabe közvélemény-kutatóintézet által a BFM hírtelevízió számára készített és szerdán közzétett felmérés szerint a franciák közel háromnegyede (73 százaléka) támogatja az önkéntes katonai szolgálat létrehozását. Az Ifop által az LCI hírtévé számára végzett felmérés szerint ez az arány 81 százalék. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Utalták a pénzt az energiakártyákra az októberi villanyszámla kifizetésére

Az Országos Szociális Felügyeleti és Kifizetési Ügynökség (ANPIS) csütörtökön közölte, hogy 680.057 kedvezményezettnek utalta az októberi villanyszámlák kifizetésére fordítható állami támogatást. Az ügynökség összesen több mint 34 millió lejt utalt át az állami támogatásra jogosult személyek energiakártyáira. Ezekkel a postahivatalokban lehet kifizetni a villanyszámlát. Az ANPIS emlékeztet, hogy az energiautalványokat az epids.municipii.ro online platformon, a polgármesteri hivatalokban, valamint a postahivataloknál kérelmezhetik a kiszolgáltatót fogyasztók. A támogatást 2026 márciusának végéig folyósítja az állam. Az igényléssel és a támogatás felhasználásával kapcsolatban a 021.9309-es telefonszámon lehet tájékozódni. *(Agerpres)*

Vizsgálat az ingyenes áram ügyében

Bogdan Ivan energiaügyi miniszter elküldte ellenőrző testületét a Hidroelectricához, miután a nyilvánosságban megjelent, hogy a vállalat 20 cégnek és egyházi intézménynek adott el áramot kiállított számla nélkül. A miniszter Facebook-oldalán jelentette be, hogy hivatalból ellenőrzést indított a sajtóinformációk nyomán, és elküldte miniszteri ellenőrző testületét a Hidroelectrica vállalathoz. Korábban a miniszter az újságíróknak azt nyilatkozta egy sajtóeseményen, hogy a csütörtöki kormányülés után utasítani fogja a minisztérium ellenőrző testületét a történetek kivizsgálására. Elfogadhatatlannak nevezte, hogy még mindig vannak ügyeskedők, akik csúfot űznek az állami vállalatokból, és ingyen jutnak áramhoz, miközben európai viszonylatban Romániában a legnagyobbak az energiaszámlák. A Recorder portálon megjelent tényfeltárányag szerint a Hidroelectrica több éven át ingyenes áramot szolgáltatott bizonyos vállalatoknak és egyházi intézményeknek. *(Agerpres)*

Korrupcióval foglalkozó osztálya lesz a SRI-nek

Nicușor Dan államelnök szerdán kijelentette, hogy a Román Hírszerző Szolgálaton (SRI) belül lesz egy egység vagy egy osztály, amely a korrupcióval fog foglalkozni. Miután ismertette a parlament plénumában a 2025–2030-ra szóló védelmi stratégiát, amelyben a korrupció az állam egyik sebezhető pontjaként szerepel, az államfő az újságíróknak elmondta, hogy ezen a téren újdonságot vezetnek be. Abból, hogy a védelmi stratégiába bekerült a korrupció, explicit módon következik, hogy a SRI keretében lesz egy osztály, amely csak és kizárólag a korrupcióval fog foglalkozni – magyarázta Nicușor Dan. Az államfő szerint az a cél, hogy a Román Hírszerző Szolgálat teljesen alkotmányos eszközökkel foglalkozzon a korrupcióval, a munkája élesen elhatárolódjon az ügyészség és a bíróságok tevékenységétől. *(Agerpres)*

Biztosított cirkusz

(Folytatás az 1. oldalról)

jótékony semmittevése is utal. A biztosítási felügyeletről van szó, amelynek, mint a neve is utal rá, az lenne a dolga, hogy felügyelje a piacot. Például olyan szabályok megalkotásával, amelyek megakadályozhatnák, hogy egy tisztességesen dolgozó, de túl ambíciós cég a kgfből származó pénzek iránti falánkságával bajba kerüljön. De ilyen szándéknak a nyomát is nehéz felfedezni a tevékenységükben. Végignézték a három cég bedőlését, megvonták a vállukat, esetleg kiadtak egy-egy bükkfanyelven is semmitmondó közleményt, s azzal megállt a tudományuk.

És ennek az egésznek az adófizető a kárvallottja. Mert amikor egy biztosító csődöt mond, akkor az általa kifizetendő kártérítések egy garanciaalapra hárulnak, amelynek a pénzt az összes biztosító adja össze. És nem otthonról hozzák azt a pénzt, hanem a biztosításaik árába építik be, ráadásul egy-egy ilyen alkalommal a kgfb is drágul, mert láss csodát, világ, ez egy kockázatos műfaj. A kérdés csak az, hogy mikor jön a következő csőd.

Kérdések, megoldások, következmények

Marosvásárhely különböző pontjain rendszeresen találkozhatunk illegálisan elhelyezett hulladékkupacokkal, amelyek nem csupán a város arculatát rontják, hanem sok esetben a lakosság egészségét is veszélyeztetik. A rendszeresen visszatérő problémáról és ennek kezeléséről a marosvásárhelyi helyi rendőrség környezetvédelmi osztályának vezetőjét kérdeztük.

Szeredai Vivien

Sită Vasile elmondta, hogy a helyi tanács 302/2021-es határozata alapján az illegális hulladékelhelyezésért kiszabható bírság 500–2000 lej. Az illetékes szervek idén eddig 84 bírságot szabtak ki, amelyek összértéke 54.800 lej. Emellett a 92/2021-es sürgősségi kormányrendelet alapján meghatározott bírságok összértéke 60 ezer lej volt. Ezeket olyan nem marosvásárhelyi lakosokra szabták ki, akik Marosvásárhely különböző pontjain „hagyták el” a saját lakóhelyük környékéről összegyűjtött szemetet – tettüket pedig többször megisméltették. A környezetvédelmi osztály vezetőjének tájékoztatása szerint a tetteseket mindkét esetben azonosították, és elrendelték az érintett terület megtisztítását. Egyik esetben a vétkesek eltakarították a hulladékot, és átadták egy gyűjtőközpontnak, a másik esetben azonban a köztisztasági vállalatnak kellett elszállítani, így a törvény előírása szerint a költségek a vétkest terhelték.

A környezetvédelmi osztály vezetője elmondta, hogy az illegális hulladéklerakás elsősorban a város kevésbé forgalmas, illetve peremterületeire jellemző – ilyen például a Kós Károly utca, a Bodoni utca, a Madách Imre utca, valamint az erdők környéke. Hangsúlyozta, hogy előfordult, hogy amíg kamerával figyeltek meg egy adott területet, addig tisztaság volt, azonban, amint a kamerát eltávolították, a szemetelés folytatódott. Annak érdekében, hogy monitorozni tudják a hasonló eseteket, illetve eltántorítsák az állampolgárokat a bűncselekményektől, a helyi rendőrség idén több napelemes térfigyelő kamerát is felszerelt a problémás zónákban.

Mi legyen a nem szokványos hulladékkal?

Sită Vasile kiemelte, hogy az évszaktól adódoan az utóbbi időben jelentősen megnőtt a növényi hulladék. Hangsúlyozta, hogy bár sokan nem

tudják, a magánházban lakóknak lehetőségük van a háztartási hulladékkal egyszerre – külön zsákokban – kihelyezni ezeket, a köztisztasági vállalat pedig elszállítja.

A különféle bútorok, illetve fémek és építésből, bontásból származó hulladékok szintén gyakran kerülnek az utcára. A környezetvédelmi osztály vezetője elmondta, hogy a fémeket elsősorban a fémfeldolgozó üzembe kell vinni – ebből több is van a város körzetében. Az építési-bontási hulladékot – például beton, téglá vagy különféle csempek – ingyenesen le lehet adni az Urban Grup Environment köztisztasági vállalatnál (Raktár utca 47. szám, az Ambient mellett), vagy szükség esetén a cég költségtérítés ellenében elszállítja az anyagot. Ugyanakkor vannak olyan cégek is, amelyek a lakosok saját költségén bármilyen típusú hulladékot elszállítanak – a háztartásit kivéve.

A lakossági bejelentés sokat segít

Sită Vasile elmondta, hogy a lakosság részéről kevés bejelentés érkezik illegálisan elhelyezett hulladékról. Nagymértékben segítik azonban a rendőrség munkáját a médiában közzétett bejegyzések, illetve a rendőrség által működtetett WhatsApp telefonszámokra érkező bejelentések.

Az észrevételeket a következő telefonszámokon lehet jelezni: 0265-250-760, illetve 0737-067-535 vagy 0723-307-126 (WhatsApp). „A bejelentések leggyorsabb módja, ha készítenek egy fényképet, és helyadatokkal ellátva elküldik az említett telefonszámok egyikére, így a terepen dolgozó kollégák rövid időn belül ellenőrizni tudják az esetet” – mondta. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy ha valaki autós elkövetőt ér tetten, amennyiben lehetséges, készítsen fényképet a jármű rendszámablájáról is, azonban semmi esetre se kommunikáljon az illetővel, mert a tettesek akár agresszívvá is válhatnak.

Sită Vasile kiemelte, hogy vannak lakosok, akik rendszeresen tesznek bejelentést – ez hatalmas segítség a rendőrségnek, főleg, ha indokolt és releváns esetről van szó. A hamis bejelentéseket azonban a törvény akár 10 ezer lejig terjedő büntetéssel sújtja. Hangsúlyozta, hogy a helyi rendőrség által kiszabott bírságok miatt az utóbbi időben csökkent az indokolatlan bejelentések száma.

Felkészültek az útkarbantartók a téli szezonnra

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal tájékoztatja a lakosságot, hogy november 15-től hivatalosan is elkezdődött a téli időszak Marosvásárhelyen. A hóeltakarítást végző szolgáltató megkapta a feladatait, amelyek célja, hogy a város útjai biztonságosak maradjanak.

November 15. és 30. között a szolgáltató mindennap hajnali 4 és 6 óra között ellenőrzi az utak állapotát azokon a helyeken, ahol csúszásveszély lehet. Csúszásgátló anyagot (só, homok stb.) csak akkor szórnak ki, ha a Közterület-kezelő Igazgatóság ügyeletes engedélyt ad rá.

Ezenkívül 22 óra és éjfélt között a Közterület-kezelő Igazgatóság és a szolgáltató képviselői közösen ellenőrzik az utak állapotát, és szükség esetén együtt döntenek a beavatkozásról. A munkák elsősorban a fontos közlekedési útvonalakat, az emelkedőket, a hidakat, a kórházakhoz vezető utakat és a lakónegyedeket érintik, illetve minden olyan területet, amely hó vagy jég esetén könnyen balesetveszélyessé válhat.

Az időjárás változásától függően a munkavégzés üteme rugalmasan módosítható, az ügyeletes tiszt utasítása szerint. A szolgáltató hetente jelentést készít az elvégzett feladatokról. Ha kérdésük vagy bejelentésük van, a következő telefonszámon érhetik el az illetékeseket: 0723-100-021. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal biztosítja a lakosságot, hogy a téli hónapok során folyamatosan készen áll a gyors és hatékony beavatkozásra a közlekedés biztonsága érdekében – tájékoztat a polgármesteri hivatal sajtóosztálya. (sz. v.)

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

November 28., péntek: * 20.30 óra: Bukaresti Rapid 1923 – FK Csík-szereda (Szuperliga, 18. forduló)

* 21.00 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Debreceni VSC (NB I, 15. forduló)

November 29., szombat: * 13.30 óra: Zalaegerszegi TE FC – Paksi FC (NB I, 15. forduló)

* 15.30 óra: Kolorcity Kazincbarcika SC – Diósgyőri VTK (NB I, 15. forduló)

* 16.30 óra: Campionii FC Argeș Pitești – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 18. forduló)

* 17.15 óra: ETO FC Győr – MTK Budapest (NB I, 15. forduló)

* 20.45 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 18. forduló)

November 30., vasárnap: * 14.45

óra: Kisvárdá Master Good – Újpest FC (NB I, 15. forduló)

* 15.00 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – Aradi UTA (Szuperliga, 18. forduló)

* 17.30 óra: Unirea 04 Slobozia – FC Botosán (Szuperliga, 18. forduló)

* 20.30 óra: Puskás Akadémia FC – Ferencvárosi TC (NB I, 15. forduló)

* 20.30 óra: Konstancai FCV Farul – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 18. forduló)

December 1., hétfő: * 16.00 óra: Petrolul 52 Ploiești – Bukaresti Metaloglobus (Szuperliga, 18. forduló)

* 19.00 óra: Kolozsvári FCU – CSU Craiova (Szuperliga, 18. forduló)

A szuperligás mérkőzéseket a *DiGiSport* és a *Prima Sport*, az NB I-es találkozókat az *M4 Sport* televízió közvetíti.

MAGYARORSZÁGI VÁLASZTÁSOK

Regisztrálj

MOST!

SZAVAZZ 2026-BAN!

Az első lépés

a legfontosabb.

Tedd meg az első lépést ma:

REGISZTRÁLJ A MAGYARORSZÁGI VÁLASZTÁSOKRA!

regisztracio.ro

SZERKESZTI: BENEDEK ISTVÁN

Kereszt a Van-tavon

Dr. Ábrám Zoltán

Kis-Ázsia nagyon régi és nagyon gazdag történelmi, kulturális múlttal rendelkezik. Van városában az első település nyomai Kr. e. 4000-ből származnak, majd a 9–6. században Tuspa néven az Urartu királyságának volt a fővárosa. Az urartu királyi város hatalmas bazaltsziklára épült háromezer éves romjai, a gigantikus kiterjedésű vár falai rendkívül impozánsak. Magyar őstörténeti szempontból is jelentősek az urartui leletek, mivel az előásott kincsek között lovak, szkíta jellegű bronzdíszek, továbbá a csodaszarvas üldözési jelenete is megtalálható.

Örmény, római, bizánci kultúrák és még számos nép hagyott nyomot, mielőtt a vár 1043-ban török (szeldsuk) kézre került, és következett a meg-megszakított ezeréves török uralom. Akkoriban fektette le István királyunk a keresztény magyar királyság alapjait. Hétszáz évvel korábban, 301-ben Örményországban lett a világon elsőként államvallás a kereszténység. De csak egy újabb évszázadig tartott a számos helyi dinasztíára bomlott Nagy-Örményország kora, amely kiteljesedésétől ezer esztendőtt ölel át, és II. Tigranész uralkodása idején érte el fénykorát a Krisztus születése előtti évszázad elején. A régió leghatalmasabb királysága volt az örményeké, amely hol függetlenül létezett, hol önálló királyságokra bomolva, hol autonómiát élvezett különböző átmeneti birodalmakban. Az örmény civilizáció hatalmának csúcsán három tengert is érintett, éspedig a Fekete-tengert, a Földközi-tengert és a Kaszpi-tengert. Amúgy megemlítendő, hogy i. e. 2492-től számítják a független Örményország létrejöttét. Négyezeröttszáz év, amiből ezerhétszáz év a kereszt szimbóluma alatt.

Kétezer évvel ezelőtt Van vidéke az Örmény-felföldre kiterjedt örmény királyság része volt, amely nyolc tartományból állt. Nagy-Örményország egyik tartománya Vaspurakan volt Van központtal i. e. 189 – i. u. 428 között, az örmény civilizáció egyik bölcsőjeként. Több évszázados perzsa befolyást követően, a Krisztus utáni első évezred fordulóján az örmény nép újból fénykorát élhette. Közel másfél évszázadon át Vaspurakan önálló királyságként létezett, ezalatt templomok és kolostorok épültek. Mindekelőtt Vaspurakan királyai számára a Szent Kereszt-székesegyház, amely később az Aghtamar-szigeti örmény pátriárkák (Akdamar) székhelyként szolgált nyolc évszázadon át.

Az örmények „tengere”, „szent tava”, a Van-tó körül még számos

kolostor épült a 9–11. században. „Gyönyörű és alulértékelt örmény vallástörténet” – olvasom a világhálón. A templomok szigetre, leginkább part menti vidékekre, dombok közé, hegyek aljába épültek. Történelmi és művészettörténeti ismertetésük, jelenlegi megrongált állapotuk leírása nem lehet célunk. A megmaradtak közül egyesek láthatatlanná válva víz alá kerültek, mások magu-

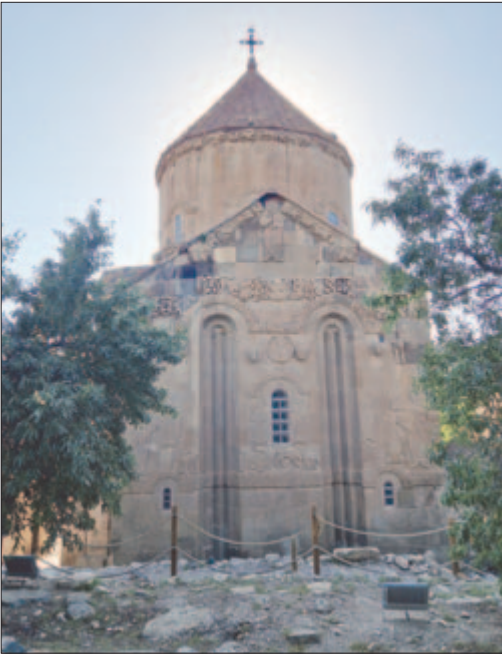
A sziget legmagasabb pontján jókora méretű zászlórúdra felvont félholdas török lobogó sugallja a török „erőt”. Akit nemcsak a mai szépség és a kedvező beállítás, hanem a múlt valósága is érdekel, az kutakodásai során többet megtudhat, mint amennyit a helyszínen megtapasztalhat. Szembesülhet azzal a szomorú ténnyel, hogy 1915-ben az Akdamar-szigeten (török elneve-

Rálátás Van városára és tavára

kon hordják az egykori barbár atrocitások és kiszolgáltatottság nyomait. Akit jobban érdekel, annak sem lenne könnyű feladat feltérképezni őket, hiszen túlbuzgósága esetén hatósági támogatásra aligha számíthatna. De hadd említsünk meg néhányat közülük! A Van városától csupán tíz kilométerre fekvő Varagavank a Van-tó környékének leggazdagabb és legünnepelebb kolostora volt, itt tartózkodott Van érseke a 19. század végéig. Továbbá a Világosító Szent Gergely kolostor, Naregavank, Karmravank, Dzordzor kápolna, Szent Tamás-kolostor és társaik.

A Van-tavon található Akdamar-sziget, és annak kívül-belül csodálatosan díszített örmény templomromja manapság a legfőbb turisztikai nevezetesség a környéken, ami a legnagyobb reklámot kapja molinókon, hűtőmágneseken és kulcstartókon egyaránt. A hajóval megközelített szigeten a 10. században épült a Szent Kereszt-templom, melynek falait kígyók, oroszlánok, gazellák, illetve bibliai alakok (köztük Ádám és Éva, Dávid és Góliát) nagyszerű domborművei borítják. A templom mögött örmény temető, valamint az egykori szerzetesrendi épületek romjai, arrább buja növényzet, elcsendesedésre alkalmas pihenőhely és végre tiszta, fürdőzésre is alkalmas itteni „tengervíz”. A helybeliek ugyanis tengerként tartják számon a világ második legnagyobb kiterjedésű sós tavát.

Szent Kereszt-templom

zése az örmény Aghtamar vagy Akhtamar, Ahtamar helyett) élő szerzeteseket egytől egyig meggyilkolták az örmény népirtást kiszolgáló ifjútörök mozgalom szolgálai. Együttal lerombolták a kolostori épületeket, és az örmény katolikus apostoli templomot sem kímélték a fosztogató gyűlölködők. Mivel 1916-ban a török kormány felszámolta a katolikus egyházat, így kiterjedt vandalizmusnak volt kitéve minden templom. A Szent Kereszt-templomban a királyi karzat díszes kőkorlátja nagyrészt eltűnt, a temető örmény sírkövei megrongálódtak, egyeseket összetörtek.

Az anatóliai örmény kulturális örökség elpusztítását célul kitűző török kormányzati politika egyik bi-

zonyítéka az, hogy 1951-ben az államhatalom elhatározta a templom lebontását. Akkoriban a szigetet katonai gyakorlóterként használták. Csak ügyeskedéssel, Yasar Kemal író közbenjárására sikerült megállítani a tervezett pusztítást és megőrizni az utókornak. Hogy aztán 2005–2006-ban a törökországi kulturális minisztérium támogatásával restaurálják, egy ellentmondásos helyreállítási programon menjen keresztül, és tetemes nyereséget hozó, a környék legfőbb turisztikai látványossága váljon belőle. Micsoda kontrasztok!

És micsoda szemfényvesztés! Amikor a templom és környéke, maga az átnevezett („törökösített”) Akdamar-sziget újra megnyílt világi múzeumként, a 2007 márciusában tartott nagyszabású avatóünnepségen Van kormányzója úgy jellemezte a helyreállítást – a reklámmolinókat idézve –, mint „Törökország tiszteletét a történelem és a kultúra iránt”, hiszen „nem hagyhattuk figyelmen kívül örmény állampolgáraink műemlékeit”. Eközben Atatürk fényképeit és a török zászlót ringatta a szél, és a rendőrség őrizetbe vett öt török nacionalistát, akik az alábbi feliratú transzparenszel tiltakoztak a Van-tó templomának helyreállítása ellen: „A török nép nemes. Soha nem követ el népirtást”. A leginkább érintett örmény közösség számára, bárhol éljen is a nagyvilágban, és a független kritikusok előtt nyilvánvalóvá vált, hogy a templom átnevezése a törökországi örmény történelmi helyszínnek megváltoztatására irányuló program része, az örmény genocídiumot követő kulturális népirtás kiterjesztése.

Az ünnepségre meghívták Örményország képviselőit is, akik nehezményezték, hogy a tatározást követően „elfelejtették” visszatenni a keresztet a róla elnevezett Szent Kereszt-templom tetejére. Eközben a török hivatalosságok magyarázkodtak, hogy a mintegy kétmázásás kereszt felhelyezése veszélyes és nem megvalósítható. Ráadásul a török–örmény határzár miatt (Örményország karabahi katonai sikerei miatt rendelte el a török hatóság, de a mai napig még nem oldotta fel) Grúzián át 16 órát zötykölődött az örmény delegáció. Mégis sikerként lehetett elkönyvelni, hogy a török állam évi egyetlen örmény istentisztelet megtartását engedélyezte, és eljött a nap, amikor a katedrálisban (Vanban) az örmény népirtás óta először végeztek el keresztelési szertartást.

Száz évvel visszamenve az időben, az első világháborút megelőző időben a mintegy ötvenezer lakosú Van városa harmincezer örménynek nyújtott otthont, megélhetést, családi és közösségi életet. A statisztikákban bizonyára részrehajló oszmán népszámlálás Van tartományban hozzávetőlegesen száznyolcvanezer muzulmán és közel hetvenezer örmény lakosról tesz említést. Mivel az adatok csak a felnőtt férfiakra vonatkoztak, nőkkel és gyermekekkel együtt a becslések szerint a tartományban 310 000 muzulmán, 130 000 örmény és 65 000 más identitású személy élhetett. A muzulmánok részben törökök, rész-

ben kurdok, részben más nemzeti-ségűek, de megoszlásukra nincsenek adatok, amennyiben csupán a vallási hovatartozást követték. 1915-ben 55 ezer örményt gyilkoltak meg, pusztítottak el Van tartományban, aminek következtében jelentősen megváltoztak a nemzeti-ségi viszonyok. Napjainkban a kiterjedt területen elhelyezkedő Van lakossága meghaladja az egymillió főt, kurd többséggel és török kisebbséggel. A tótól, a közelében levő vártól és az egykori városmagtól távol, öt kilométer távolságra fekszik a mai nyüzsgő városközpont, amely minden este a bazárok és ételárusok, utcai kebabsütők és teázgatók, szabadidejüket az utcán és a boltokban töltők tömegével telítődik. Aztán reggelre eltűnik a hatalmas szeméthegek zöme, hogy délután, este ugyanúgy folytatódjon az egész.

Egy évszázad bőségesen hosszú idő ahhoz, hogy átírja a térképeket, lakosokat, életmódot egyaránt. Ehhez időnként a természet is hozzájárul; legutóbb 2011-ben rongált meg számos épületet egy 7,2-es erősségű földrengés. Annál nagyobb azonban a tudatos pusztítás eredménye, és ma már a vár oldalában található, egykoron többnyire örmények lakta óváros helye üresen tátongó pusztaszög. A figyelmesebb szem még észrevesz néhány bevészt keresztet a várfalon, esetleg megfelelő idegenvezetővel rátalál az egykori örmény templom romjaira. Vigyázni kell arra, hogy az önkéntesen ajánlkozó „guide” valamely sziklával határolt útszakaszon nehogy megfossa pénztárcájától a védtelen és kiszolgáltatott turistát.

Van napjainkban a térség jelentős oktatási központjává alakult. Egyeteme, a Yüzüncü Yıl Üniversitesi 1982-ben alakult, egy év késéssel Atatürk 1881-es születése századik évfordulójához képest. Mivel az országban már számos egyetem őrzi az országalapító atya nevét, Van városában nem egy újabb Atatürk egyetemet hoztak létre, hanem a Száz Év Egyetemet. Jelenleg mintegy harmincezen tanulnak a városközponttól mintegy 15 kilométerre a Van-tó partján fekvő, hatalmas kiterjedésű campus különböző fakultásainak épületeiben. A külföldi hallgatók a szomszédos Szíriából, Iránból, Azerbajdzsánból érkeznek, és egy előkészítő évet bezáró nyelvvizsgát követően kizárólag törökül végzik tanulmányaikat.

Ma a város a sárga-kék szemű macskáiról is nevezetes. A viszonylag nagy testű macskák szőre krétafehér, fejükön és hátsó felükön néha vöröses foltokkal. Legjellegzetesebb ismertetőjegyük mandulavágású szemük, amely különböző színű, többnyire kék, borostyán-színű vagy felemás.

„A víz szalad, a kő marad, a kő marad.” Ha meglátogatjuk Van múzeumát, jelentős része az urartu kor örökségével foglalkozik, bemutatja az akkori életmódot, mesterségeket, ékszereket, pénzerméket, temetkezési szokásokat. A további szobák többnyire a szeldzsuk-török örökséget ismertetik. Az egyik szoba pedig az úti leírás szerint „genocídiumrészleg”. A hosszú terem bal oldalán szépen megmunkált örmény khacsarakok, a jobb oldalon pedig színes felvételek a Szent Kereszt-templomról és részleteiről. Kereszt a Van-tavon!

A természet kalendáriumuma (DCXCVII.)

Kiss Székely Zoltán

Hagyományos. De milyen hagyományos. Rácsos nap. Hullámzó víz. Vadkacsák. Szélcsend. És csönd. November-árvaság. Csak a hullám. Mely hullámot utánoz. A természet. Ismétli önmagát.

A szokásos. De még milyen szokásos. A szél. Nem fúj. Nádszál sem ér a sáshoz. Az ok. Mintha nem tudná az okát.

Ma nincs szél. Csak a tegnapi. A tegnapi. Előtti. Mely a mélyből újra felcsap. Önmagát önmagával mozgató.

De nem. Vihar nem lesz. A nyár. (Viharnak S mámornak gerjesztője.) Rég kihavadt. Ne hidd. Hogy tükröt tart eléd. A tó.

A november 28-án, 1920-ban született **Somlyó György** 1987-ben íródott **Őszi szonettjének** borzongásával, novembertől búcsúzva indulok hónapváltó sétámra. Kedved ha van hozzá, tarts velem, kedves Olvasóm!

Zúg a erdő, hull a lombja, Szegénylegény a vadonban, Testét, szúrós tüske vérzi, Szíve Erdély jaját érzi. Mint az ősz az erdők lombját, Gazdag Erdélyt letarolták, Bojár után német lopja, Segít benne labanc csorda.

Édesanyám mosson inget, Elmegyek én még ma innét, Megyek inkább az erdőkbe, Mint egy ukrán temetőbe.

Mintha csak a mának írta volna 1942-ben a **Zúg az erdő** című versét **Józsa Béla** – 1943. november 29-én halt meg tisztázatlan körülmények között, börtönben...

*Régi világ, kuruc élet
Bércek alján újra éled,
S a tábortűztől száll az ének (...)*

1921. november 29-én született Csíkszentkirályon **László Gábor** közgazdász, erdészeti szakíró. 1949-ben a **Bolyai Tudományegyetemen** védte meg **Csíkvármegye erdőgazdasága és az erdőhasználat szövetkezeti megszervezésének kérdése** című doktori értekezését. Az erdő- és faiparban helyezkedett el. Kutatási területei: erdészet, bútoripar, szállítási kérdések. Szakcikkeit a **Revista Pádu-riilor** és a **Hargita** közölte. Az **Erdészeti zsebkönyv** két kötetének (1958, 1959) társszerzője volt. A Magyar Autonóm Tartomány monográfiájának szánt tanulmányát a kötet elkobzása után rövidítve a **Korunk** hozta nyilvánosságra A **Magyar Autonóm Tartomány erdőgazdasága** cím alatt 1958-ban.

Gyárfás Jenő – Hozomány-összeírás egy csángó családnál

2010-ben a **Pallas-Akadémia Könyvkiadó** jelentette meg **Életem és a székelyföldi faipar** című, 1930–2001 közötti – több mint 70 évre kiterjedő – időszakra vonatkozó visszaemlékezéseit.

Késő ősz van, vagy már télkezdet. Az őszi színek leörvénylenek fáról, bokorról, ahogy az 1929. november 29-én Ravában született **Kedei Zoltán** (számomra a Vár-lak remetéje) **Vártemplom tornya** című képén.

30-a már **Szent András** napja. Senki sem illik a tizenkét apostolból jobban Nyilas havának első dekádjába, mint ő. Elsőként követte **Krisztust**. Életrajzát az apokrif **András cselekedetei** tartalmazza. Eszerint térítő útján eljut a sztyepplakó szittyák közé is. A szkíták híres nyilazó nép volt. Magukat a Szarvas népének nevezték, az égen a Nyilas csillagkép talán éppen az ő emléküket őrzi már az ógörögök óta.

András-napi hó a vetésnek nem jó

– állítja a közmondás. Igazságtartalmával vitába szállnék. Hanem manapság ritka mifelelnek a november végi havazás.

Idén november utolsó napja advent első vasárnapja. Az egész adventi idő Krisztus jövetelére figyelmeztet (*advenio* = *jövök, eljövök; adventus* = *megérkezés, Krisztus érkezése*).

November 30-án, 1760-ban született Csíkmindszenten **Gergelyffi András** orvosdoktor, botanikus. Orvosi tanulmányait 1790-ben Pesten a **Királyi Magyar Egyetemen** végezte. 1791-ben visszatért Erdélybe, 1800-ban Udvarhelyszék hatósági orvosa lett. Orvosi munkája mellett az ásványviz összetételének tudományos elemzésével foglalkozott, 1811-ben az erdélyi földgázkitöréseket és az erdélyi borvizeket vizsgálta. Az eredményes orvoslás alapfeltételének tartotta a népjóléti állapotok állandó javítását. Könyvei közül hármat említek: a **Technológia, vagyis a mesterségek és némely alkotmányok rövid leírása** 1809-ben Pozsonyban; a **De aquis et Thermis Mineralibus Terae Siculorum Transylvaniae** 1811-ben Szebenben, **A két magyar hazába béhozandó és szabadon termeszthető hasznos növényekről** Kolozsváron 1814-ben jelent meg.

Ugyancsak november 30-án, 1885-ben született **Boga Lajos** tanár, természettudományi szakíró. Marosvásárhelyről induló és ugyanott 1956-ban véget érő élete különös sors. Az egyetemet Kolozsváron végezte, és a doktori oklevelét is ott szerezte. 1916–1925 között az **Erdélyi Múzeum** állattárának őre. 1920–1941 között középiskolai tanár. 1941–1945 között újra az Erdélyi Múzeum állattárának őre, egyidejűleg az **EME** természettudományi és matematikai közleménye, a **Múzeumi Füzetek** szerkesztője. 1945-től nyugdíjazásáig, 1948-ig a **Bolyai Tudományegyetem** állattanprofesszora.

(Őrzöm szüleimtől öröklött egyetemi jegyzetkönyvét – ma már nehezen olvasható a szöveg a lassan szétmálló, sárguló újságpapíron.) A 2000-es évek elején a csíkszeredai **Márton Áron Gimnáziumban Boga-emlékdíjat** alapítottak.

November 30-án, 1898-ban született **Száva-Kováts József** meteorológus, klimatológus is. A budapesti tudományegyetemen **Cholnoky Jenő** tanítványa volt. 1945-ben egyetemi tanári kinevezésével alakult meg az egyetemi **Légkörtani Intézet**. Az ELTE Meteorológiai és Éghajlat-tani Tanszékének első professzora volt. 1953-ban koholt vádak alapján leváltották a tanszék éléről, és internálták. Éveken át tagja volt az **Időjárás** szerkesztőbizottságának, a Magyar Meteorológiai Társaságnak és az MTA Meteorológiai Bizottságának. A júniusi hőmérsékletcsökkenés okairól (*monsunteoria*) jelent meg első nagy tanulmánya. Az egész Földre kiterjedő feldolgozást készített a légnedvesség térbeli és időbeli eloszlásáról. Ma mellszobor őrzi emlékét az **ELTE** lágy-mányosi épületében.

December karácsony hava. A latin őskalendáriumban a 10. hónap volt, a neve is ezt jelenti.

Hideg, havas december, jó termést vár az ember.

No, ennek a rigmusnak talán már több valóság tartalma van.

December első ünnepét a hónap első napjaiban tartották meg köszönetnyilvánításképpen **Bona Dea** (a „Jó Istennő”) tiszteletére; másik nevén **Fauna**, a földistennő egyik megnyilvánulása volt.

December másodika számos neves csillagász halálának évfordulója is. Nevüket Holdkráterek, kisbolygók őrzik.

1924. december másodikán költözött csilagai közé korának legnagyobb csillagásza, **Hugo Hans Ritter von Seeliger**. Kidolgozta a bolygók fénymerésének elvét. Behatóan foglalkozott a csillagok térbeli elhelyezkedésének statisztikus kutatásával. Elsőként vázolt fel reális képet a Tejútrendszer szerkezetéről és méreteiről. Nevét egy holdkráter és a 986. számú kisbolygó, a **Seeligeria** őrzi.

1937-ben e napon távozott egy másik csillagász is: a katalán **José Comas Solá**. Főleg a Naprendszer égitestjeivel foglalkozott. A XIX. század végétől széles körben elterjedt elképzeléseket az ún. **Mars-csatornákról** – mint esetleg értelmes lények alkotásairól – megfigyelésekkel cáfolta. Fontos méréseket végzett a Mars és Szaturnusz tengelyforgására vonatkozóan. Elsőként feltételezte, hogy a Titán, a Szaturnusz holdja légkörrel rendelkezik. Jelentős geofizikai munkát végzett a földrengés és vulkánkutatás terén. Nevét az 1655. számú kisbolygó és két üstökös is őrzi.

1987-ben a szovjet-orosz **Jakov Boriszovics Zeldovics** távozott. Fontos szerepet játszott a szovjet nukleáris és termonukleáris fegyver kifejlesztésében. Atommagfizikai kutatásokkal, asztrofizikával és kozmológiával foglalkozott. A ’70-es évek elején jött rá arra, hogy a gravitáció rendkívül érdekes alakzatokat hoz létre. Úgy gondolta, az univerzum szerkezete egy fürdőkád

Kedei Zoltán – Vártemplom tornya

felszínén *véletlenszerűen képződő habhoz* hasonlít. Ahogy a fürdővíz tetején a kis és nagy buborékok összeállnak, úgy állnak össze a galaxisok is, közöttük pedig óriási üres térségek húzódnak, ahol gyakorlatilag nincsen semmi. Ezt akkor senki sem fogadta el, mert az univerzumnak akkor még kis tartományát ismerték. Ez a helyzet csak a ’80-as években változott meg. 2001-ben, tiszteletének adózva, a csillagászok róla nevezték el a 11438. számú kisbolygót.

Éppen egy évszázada, 1925. december 3-án halt meg szülővárosában, Sepsiszentgyörgyön **Gyárfás Jenő**, a **Tetemrehívás**, az **V. László király esküje**, a **Gábor Áron halála** festője. Kevesen tudják róla, hogy a XIX–XX. századfordulón megjelent **Az Osztrák–Magyar Monarchia írásban és képen** című albumban gyönyörű illusztrációi jelentek meg a székely közéletéről.

*Kiolvastam ezt a szálás téli erdőt
hangjai elhulltak: kimondhatatlan idő van.*

*Tegnap elszállt az utolsó,
a V betű is, kitisztult a táj.
A havazás üres lapjai
ránk fordulnak holnaputánra.*

Csíki László az **Utunkban** 1976 decemberében megjelent **A végtelen mondat**ával térek vissza a téli tájba.

*Újra kell járnom az évszakokat
az értelem formái szerint.
Lépek: Á vagyok,
Ülök: vagyok a B.
Nyomomat keresem már a földön –
C-nek láthatsz.*

*Eolvashatnátok engem is,
ha megmaradna minden mozdulatom
sorkatonaként egy lobogó Z után,
az írásnélküliségben.*

*Szavakat járok a tájra.
Mögöttem valahol a messze történelemben
megkezdett mondat. Lándzsás
latin, szláv, gót betűk a vérző hóban.
Hazajáró sereg: a rovásírás jelei kerek,
tavaszba forduló tájon egyre visszatérnek.*

*Megyek, betűzőm
a történelmet a sűrűtől errefelé.
Értelme azonos a tájjal.
Kimondhatatlan, de ismerős.
Akár az otthoni, gyermekkori erdő.*

Gyermeekkori erdöm, a Somostető sarkáról integetve, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2025-ben, Szent András havának farkában.

Épített örökségünk

Ahol a kövek is imádkoznak

(Folytatás
múlt heti lapszámunkból)

Nagy-Bodó Tibor

A Hargita megyei Karcfalva – más néven Csíkkarcfalva – Ábránfalva és Tótfalva összeolvadásából keletkezett, már az 1330-as években létezett.

A Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt római katolikus vártemploma Hunyadi János adományából 1448 körül épült a régebbi templom újjáépítésével; 1720-ban, 1796-ban és 1922-ben átépítették. Védőfalai a 15-16. század fordulóján épültek. Tornyát 1720-ban magasították, 1850-ben bádoggal fedték be. A templom 1796-os átépítésekor sok pogány rituális emléket találtak.

Emlékeztető

Karcfalva Csíkszeredától huszonegy kilométerre északra, a Madicsa és a Székászó-patak Oltba ömlésénél fekszik.

A község határában, a Csonkatornyinak nevezett rom Felcsík egyetlen templomának maradványa, ahová a hívek még csónakkal jártak misére.

1334-ben még csak Jenőfalváról van írásos emlék, 1567-ben is még Jenőfalva volt népesebb.

Nagy múltra tekint vissza az iskola, melynek léte 1585-ig vezethető vissza.

Karcfalván tevékenykedett Lésztján Ferenc plébános, aki *Megszentelt kövek* című könyvében összeírta Erdély összes templomát.

A Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt gótikus templom a 15. században épült

Mind a karcfalvi, mind a jenőfalvi plébániatemplomnak számos filiája volt.

Csíkmadaras például a 18. század végéig volt filiája a karcfalvi és csíkjenőfalvi egyháznak; Csíkdánfalva pedig 1930-ban is hozzá tartozott.

A Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt gótikus temploma a 15. században épült. Datálása a templomban található évszámos kő alapján sok vitára adott alkalmat. A számos levélben és publikációban olvasható 888-as évszám helyes olvasata talán 1444, 1448, 1484 vagy 1488.

A Historia Domus szerint a fehér mészkőből faragott szentségház 1478-ban készült el.

Az istenházát átépítik

1796-ban a templomot barokk ízlés szerint átépítették, a gótikus szentélyt azonban megtartották.

Farkas János plébános leveléből kitétni, hogy az új hajót az eredetinel nemcsak hosszabbra, hanem szélesebbre is építették.

Vámszer Géza szerint ekkor építették a toronyra a mai ötödik emeletet is, a barokk harangházat. Némethy József csíkkarcfalvi főesperes-kanonok Aranka Györgyhöz címzett, 1802-es keltezésű levelében további információk olvashatók az épületről. A 19. század közepén a templomot és a tornyot bádogsakkal fedték be.

A nyomtalanul eltűnt védőfalak az elővárral egyidősek lehettek

Orbán Balázs a vár nyugati oldalán sáncot és egy második védelmi gyűrűt említett, amelynek azonban már ő is csak a nyomait regisztrálhatta. Mint írta, ez a külső védmű csakis a nyugati részen létezett, mivel meredek, sziklás keleti oldalon nem volt rá szükség. Ennek a falszakasznak két pontban kellett csatlakoznia a ma is meglévő várfalakhoz. Mivel ez utóbbinak a kül-

Fotók: Mayer Jácint

sején sehol sem láthatók kiálló szegletkövek, sem egyéb jele annak, hogy a külső fal szervesen egybeépült volna a mai várfallal, valószínűnek látszik, hogy e második védelmi gyűrű későbbi bővítés eredménye lehetett. Nincs kizárva, hogy a mára nyomtalanul elpusztult védőfalak a kaputorony bejáratát védő pajzsfallal – elővárral – egyidősek lehettek.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Az Olt forrásától nem távol beérkező út a kitaruló fennsík, a Hargita szent hegye nyúlványán találja a messzire ellátó Madicsa tetejére épített kis templomvárat, amelyet a környék jelentősebb településeinek és hitükben egységes lakóinak munkája emelt valamikor a 14. század-

ban. A sziklaszirt magaslata csábítóan ajánlotta védelmi menedéke 15. század körüli védőfalas kerítésének megépítését. Ez az egyházas vár kezdetben a sziklára, tar kőre épült Tarkő név alattival azonosítható, amely ilyen alakban szerepelt az 1332–37-es pápai tizedjegyzékben. Ugyanitt később E(clesia) B(eatea) Mariae Virginis néven már a Nagyboldogasszony tiszteletére emelt ekléziaként emlegetik, míg egy 1406-os oklevélben már Plebanus de Nagy Boldog Asszony nevű templomot szolgáló papról tesznek említést. 1495-ből viszont az egyházhoz tartozó, Olt folyón lévő malmok tulajdonáról maradt fenn írás az akkori alesperes (Bertalan de Nagybodogazzon) tollából. Ekkortájt az istenházát kétemeletes kaputornyos várfal védhette.

A Felcsíki-medence legnagyobb katolikus vallású és legbefolyásosabb védelmi központja

Máig fennmaradt a masszív, két méter széles és több mint hét-nyolc

latok folytán az eredeti templomhajót támasztó falpillérekkel erősítetik.

A Marosvásárhelyen működő zágoni Aranka György tudományszervező 18. századi közíró felhívására az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság meghirdette a vidék lapangó egyházi, főúri, köznépi kinceseinek és kultúrtörténeti értékeinek felkutatását. Ekkor jelentkezett Némethy József helyi főesperes-kanonok mint krónikás, közreadva a

templom bővítésének és feltárásának első írásos dokumentumát, miszerint: „...a Templom régi és igen kitsin lévén, én ell rontattam 1796-ban (a’ sanctuariumat meg hogylván a’ régiségnek meg tartásáért) meg nagyítattam, úgy hogy a’ mely annak előtte 15 öl volt, most 18 öles; midőn ezen Templomnak kőfalait rontatnám...”

Tehát az eredeti keletelt hajóhoz csatlakozó szentélyrész ke-

rült bővítésre, majd egy északi sekrestye és déli bejárat portikusz hozzáépítésével növelte az istenházát. Ezzel a középkori gótikus jellegét részben megszüntették, egy ablak kivételével barokkos, félköríves záródást kaptak, ezenkívül felszámolták a belső magas bordázatú mennyezetet, síkmennyezetűre cserélve, megtartva a faragott gyámköveket és szentségtartót, keresztelőmedencét. Az eredeti csúcsíves diadalív is ekkor épült át, felváltva a mai félkörívesre, csak a szentélyben utalva a hajdani gótikus bordá-

zatra. A középkor hangulatát a máig megmaradt sekrestyeajtó idézi.

Volt időszak, amikor két önálló torony díszelgett a templomerőd körül

Az akkori felújítások fontosságát valószínűleg a megszorodott hívek száma tette szükségessé. Ezt megelőzően még az 1720–21-es években történtek bővítések, amikor az északi mellékkápolnát építették. Ennek a csehsüveg boltozatú építménynek a hajóhoz való kapcsolódását is félkörívesen oldották meg. Ide helyezték át az eredeti főoltárt, amely Mária mennybemene- telét, valamint Szent Istvánt és Szent Lászlót ábrázolja. Ez idő tájt erősítették meg a körítőfalat, amelynek belső oldalán máig létező faajtós fülkében található, jelenleg restaurátori műhelyben éppen felújításra váró 14, a keresztutat ábrázoló falikép. Ugyanitt a felső szint fagerendás udvari gyilokjárója, a fedett vár folyosó látványa visz vissza a hajdani ütközetekkel tarkított középkorba, a harcos székely faluba, a mai Karcfalvába.

A főesperes-kanonok úr a klérus megbízásából emeltette a volt főkapuzat, mai harangtorony további szintraépítését, és ezek után távolíthatták el a korábbi, nyugati oldali, méreteiben kisebb, talán már avíttas régi harangtornyot. Tehát volt időszak, amikor két önálló torony díszelgett a templomerőd körül. Az ötszintes új harangtorony nem vészelhette át az időjárás kegyetlenségeit, az 1863. szeptember eleji villámcsapásban szerkezete leégett, a leomló harangszékekkel együtt zuhantak le a messze híres harangjai is. A Felcsíki-medence székelyei nem maradtak sokáig harangzúgás nélkül, összefogással és leleményes támogatók megkeresésével máig hangos a Hargita alja.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Gyöngyössy Jánosnak és Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a segítségért dr. Kálmán Attila történésznek. A mai képeket és az illusztrációkat Mayer Jácint fotóművész és Demján László műemlékvédő építész a saját munkájukból és a gyűjteményükből küldték el a szerzőnek. Összeállítá-sunkat – szakemberek véleményezé-sével – a jövő heti lapszámunkban még kiegészítjük!

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1180.

Egy kínai közmondást idézünk.

1

2

Á

AKADÁLY

PÁROSAN NYERI!

PALINDROM FÉRFINEV EGO

FELSŐ VÉG TAG VÉGE

RÓMAI NÉGY VÉDELMEZ

KEDVESEN DERÜS

RÉGI LANT

RÓMAI HAT MAGAD

NUMERO (RÖV.)

L. N. J.

D

A PÓK FEGYVERE

... FAIR LADY A NYELŐCSŐ RÉSE

ÚJRA! (LATIN)

ODA-VISSZA NŐI NÉV

OLASZ VÁROS

SZOLMIZÁCIÓS HANG KÁTÉ

INTETTE VALA CINNEL KEZELT

NÉMET HELYHATÁROZÓ FEL: FRANCIA KIRÁLY

BECEZETT INNI VALÓ ALAP-SZÁMUNK

TERMÉKTÁROLÓJA VAN LÓBIZTATÓ

SZELLEMI ALKOTÓ ESZTENDŐ

FÓNICIAI A BETŰ ELPÁROLOG

VB-PINGPANGÓZÓ (FERENC) ÁÁÁ

DIAGONÁLIS GÖRÖG LEVEGŐ

ÁLLATI FEKHELY RÓMAI 52

TISZTELETI CÍM MENYASZSZONY

GYERMEKEIT MEGÖLTÉK FORMA

A RÁDIUM VEGYEJE KEZÉVEL TART

KIS HELYSÉG FRANCIA SZIGET

IDEGEN ANNA FÉLTE!

CSODÁS TÖRTÉNET

EREKI GYÓNÓ

TEJTERMÉK MEGJELEN-TETŐ

FÉLÉVI! OMÁNI ÉS SPANYOL AUTÓJEL

HAMIS ÖGÖRÖG PIACTER

... MELEGSÉG (ADY) PÁRTLANUL NYIRDI!

EGYESI HORDÓ JELZŐJE

AZ ARGON VEGYEJE ANNYI MINT (RÖV.)

SZIBÉRIAI FOLYAM EGYEI

F

S

A

V

D

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

PUBLILIUS SYRUSTÓL IDÉZÜNK

1	2	3	4	5	E	6	7	8	L
9					10	10			
11	12	13	14	15			16		
19						20			
23						24			
27						28			
31	31	32				33	34		
35	36		37			38		39	
42		43		44		45	46		47
49			50			51			52
A					V			D	

VÍZSZINTES:
1. Az idézet második része. 9. Idegen küzdőtér. 10. Növény fiatal hajtása. 11. Puha szén. 16. Ami szükséges. 18. Kitart melletted. 19. Nauru fővárosa. 20. Savmaradék! 21. A titán vegyjele. 22. Kis ház. 23. Régies hangulatú. 24. Valaminél lentebbre (nép.). 26. Csecsemőital. 27. Dűledék. 28. Késérő gyógyszerek orvosi neve. 29. Székféle. 31. Nemesgáz. 33. Ősi európai nép és nyelvcsalád. 35. A vízsz. 31 vegyjele. 37. Főútóér. 39. A tetejére. 40. Személyre vonatkozó orosz kérdőszó. 42. Az információ alapegysége. 44. A neon vegyjele. 45. Grazia ... (olasz imádság része). 48. A távolba. 49. Tenger a Skandináv- félsziget és Európa északi része között. 51. Megoldandó probléma. 52. Kevert szín.

FÜGGŐLEGES:
1. Fél tucat. 2. Arrafele! 3. Gyümölcsíz. 4. Az Amazonas mellékfolyója. 5. Kisebb fejsze. 6. Fémhakaróni. 7. Francia részvénytársaság (röv.). 8. Égi jármű. 11. Az idézet első része. 12. Magyar író (Sándor). 13. Zamat. 14. Vágóeszközt élesít. 15. Izomkötő. 17. Kínai hosszegység. 20. Lenti helyen (nép.). 22. A földre tesz. 24. Olasz szerelm. 25. Tibeti szarvasmarha. 26. Hajó hátsó része. 28. Haláltusa. 29. Nemzetiség, törzs (kelta). 30. Kórusmű dallamainak egyike. 32. A rádium vegyjele. 43. Olasz karmester (Alberto). 36. Hasad a tó jege. 38. Gyermeünk házastársának apja. 41. Színültig. 43. Páratlan talaj! 46. Némán lenéz! 47. Világos angol sör. 50. Növény része. 51. A germánium vegyjele. 53. Olasz névelő.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket december 11-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Ambrus Zoltán író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Hideg felvágott – Béklyó, gúzs. 7. Rangjelző szó – Orvosi csont. 8. Hint – ... mokus kalandjai (Tersánszky Józsi Jenő). 9. Nitrogén és lantán vegyjele – Kissé idétlen! 11. Behozatali illeték – Ókori rész! 12. Befejezett – Nagyon régi. 14. Kettős betű – Előtagként kettőt jelöl. 15. Tép – Legalsó szintet épít. 18. Ünnepelesen átad – Házastárs apja. 19. Fejfedő – Kiegészít. 22. Néma síp! – Lepeldarab! 23. Pusztaság – Erjesztett takarmány. 25. Romlott tojás jelzője – Rénium és hidrogén vegyjele. 27. Horvátországi sziget – R.Y.N. 28. Savanyú folyadék – Portékát kínál. 30. Hátsó kapu! – Páros jegy! 31. Iskolai tevékenység – Gyapjúzsír.

FÜGGŐLEGES: 1. Pénzintézet – Édes mártás. 2. Magyar énekesnő (Zsédényi Adrienn) – Ikonikus magyar popegyüttes. 3. Csendben les! – Lám. 4. Esőn álló – Végtelen hívó! 5. Kecsegtet, csalogat – Durcás. 6. Vasal – Szívárványhártya. 10. Dolgozik a mozdony – Gyümölcsöt szárít. 13. ... oldal (Karácsony B.) – Idegesít. 16. Fűszernövény – Többkarú állat. 17. Bizsu – Műt. 20. Zenedráma – Szerzetesnő. 21. Gazdaság, farm – Japán feudális hadúr. 24. Diadalmaskodik – Falevél. 26. Lófajta – Ázsiai eredetű nép. 29. Thaiföldi és zambiai autójelzés – Patás állat.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18	P			
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Az AQUINOI SZENT TAMÁS MONDTA
című pályázat nyertesei:
Jakab László,
Marosvásárhely, Kárpátok sétány
Kali József,
Marosvásárhely, Építők sétány
A pályázati rejtvény megfejtése:
FÉLEK A FÉLMŰVELT EGYKÖNYVŰ EMBERTŐL.
Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megejtések
a november 21-i
számból:

Ikrek:
Madárdal

Skandi:
Az ismeretlen veszélytől mindig jobban fél a lélek.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

„Hosszú még az út az EU költségvetésének elfogadásáig”

Interjú Vincze Loránttal, az RMDSZ EP-képviselőjével az Európai Unió hétéves költségvetéséről

– **Most készül az Európai Unió hétéves költségvetési terve, amelynek több pontjával nem ért egyet az Európai Parlament. Miért tartja túl szűknek a keretet a jelenlegi válságkörnyezetben?**

– Már az elején fontos tisztázni, hogy miből főzünk, ez az Európai Bizottság költségvetési javaslata, amely alapján megkezdődnek a tárgyalások. Ez a folyamat várhatóan 2026 végén, 2027 elején zárul, amikor a tagállamok egyhangúlag jóvá kell hagyják a hétéves keretet, tehát hosszú még az út az elfogadásig. A Bizottság javaslata nem túl biztató, mert nem tartalmaz új bevételi forrásokat, miközben egyre több területre szeretnének pénzt költeni.

Ilyen terület a védelmi kiadások: a háború miatt az EU-nak nagyobb kötelezettségei vannak, ami részben indokolt. A gond az, hogy a pénz ugyanannyi marad, de többfelé kell elosztani. Ez azt jelenti, hogy bizonyos területekre kevesebb jutna, például mezőgazdaságra és kohéziós alapokra. Ezek pedig kulcsfontosságúak Románia számára: utakra, iskolafelújításokra, kórházakra fordítjuk őket. A felzárkózás még messze nem teljes, nem érjük el az uniós átlagot, így nem fogadhatjuk el ezeket a megszorításokat.

– **A Tanács, főként a nettó befizető országok, nem támogatják a költségvetés érdemi megemelését. Hogyan lehetne mégis több forráshoz jutni?**

– Két irányból lehet erre ránézni. Egyrészt ott vannak a „fukar” országok, amelyek többet fizetnek be, mint amennyit visszakapnak. Ők nem akarnak többet befizetni. Rendben, de akkor hogyan lesz több pénz? Úgy, ha az Európai Uniónak van több saját bevétele. Ez lehet közös európai adó, nagyobb részesedés a vámokból, digitális adó vagy nagyvállalati adó. Csakhogy erre sincs meg a tagállamok többségében a szándék, így nem nő a költségvetés.

Hitelfelvétel is lehet megoldás, de az hosszú távon veszélyes. A PNRR forrásainak 40 százalékát hitelből finanszírozták, és a mostani költségvetés 20 százaléka már adósságtörlesztésre megy. Ez nem tartható, mert a következő generációk fizetik ki azt, amit mi most elköltünk.

– **Többször szóba került, hogy kulcsterületek alulfinanszírozottak. Mit jelent ez konkrétan?**

– Olyan területekről beszélünk, amelyeket az EU maga is prioritásként kezel: kutatásfejlesztés, digitális átállás, zöldberuházások, külpolitika, humanitárius segítség. Ezekre nincs elég forrás. Versenyképesnek kell lennünk Kínával, az USA-val szemben, mert ha nem, Európa pénzt és befolyást veszít. Ez nem csak gazdasági kérdés: ha nincs fejlődés, kevesebb lesz a munkahely, csökken az életszínvonal.

A Covid-válság idején mindenkinek világos lett: alap egészségügyi termékekből nincs gyártókapacitásunk. Akkor azt mondtuk, felépítjük ezeket, de nem tettük meg, mert nem volt rá elég pénz. Most a háború miatt a védelmi ipart akarjuk fejleszteni, és közben „elfelejtjük” a többi szektort. Ciklikusan reagálunk válságokra, de egyik esetben sem végezzük el a feladatot. Ez az Európai Bizottság kritikája is részünkről.

És közben a hagyományos területek, mint a mezőgazdaság, háttérbe szorulnak. A gazdák nem csak egy szociális réteg, hanem élelmiszert állítanak elő, amit mi fogyasztunk. Ha nem helyi terméket veszünk, akkor drágább importból kell fedezni a szükségleteinket. Egyensúlyba kell helyezni a politikai döntéseket.

– **A közös agrárpolitika hagyományosan az egyik legnagyobb uniós kiadási terület. Merre tart ez a rendszer?**

– Már az előző időszakban a Bizottság zöldítésre, környezetvédelemre helyezte a hangsúlyt, és a mezőgazdaság mindig ennek az elszenvédője lett. Most arról beszélnek, hogy a támogatási borítékot teljes egészében nemzeti szintre delegálják. Ez Románia számára rossz hír. A centralizált állami döntéshozatal nálunk többször is csődöt mondott. A regionális, helyi szint az, ahol érdemi döntéseket lehet hozni.

Ráadásul a Bizottság eredeti javaslata szerint a mezőgazdasági keret 20 százalékkal csökkenne. Ez inflációval

együtt 40 százalékos reálcsökkenést jelentene. Az Európai Néppárt frakciója nem támogatta ezt, és ennek lett is eredménye: a Bizottság ígért 50 milliárd eurónyi pluszt a mezőgazdaság számára, tíz százalék költségvetést elkülönítene erre a célra. De még messze vagyunk az elfogadható szinttől. A hét elején Christophe Hansen mezőgazdasági biztossal találkoztam, aki maga is azt mondta, kevesli a mezőgazdaságnak szánt pénzt, ezért érdemes nyomást gyakorolni a Bizottságra. Ezt mi megteesszük, de már látszik, hogy a gazdák hatalmas tüntetésre készülnek. És ismét igazuk lesz.

A tagállamok helyezkednek, a fukarok elégedettek az eredeti javaslattal, Közép- és Kelet-Európa az érdekeiért, a nagyobb költségvetésért lobbizik. Romániát nem hallom, nem látom, lehet, hogy csendben érdekeit érvényesíti, de ennek nyomát még Brüsszelben nem éreztem.

– **A kistermelők, az állattartók, a hegyvidéki és hátrányos helyzetű térségek támogatásának növelése, a fiatal gazdák segítése – mind jól hangzó célok. Hogyan működhet ez Erdélyben, Székelyföldön?**

Fotó: Mihály László

– Ott van például a szándék, hogy lépjen életbe a capping, tehát hogy egy bizonyos terület fölött csökkenjen a támogatás, aztán szűnjön meg egészen. Nyilván – Erdélyben és Székelyföldön különösképpen –, a tagosítás vagy működik, vagy nem, de inkább nem.

A nadrágszíjparcellákat nem lehet összegyúrní egybe, ez gazdaságilag egy előnytelen helyzet, de számunkra egy kulturális-földrajzi adottság, és ez is meg kell kapja a megfelelő támogatást.

Pozitívum, hogy a hazai támogatások szintje végre elérheti az uniós átlagot, mivel minimum és maximum hektárarányos támogatást terveznek. Az egyszerűsítés is fontos elem: 10 hektár alatt ne legyen bürokratikus kötelezettség. A gazda ne papírozzon, hanem dolgozzon.

A zöldvállalások esetében pedig az az elképzelés, hogy ne legyen kötelező olyan beruházásokat végezni, amelyek nem növelik a termelékenységet. Legyen ösztönzés azok számára, akik vállalják, de ne legyen kötelező minden gazdának.

Tudatosan dolgozunk azon az RMDSZ-ben, hogy a gazdaszervezeteket bevonjuk nemcsak a helyi, hanem az uniós közpolitikák alakításába is. Az Európai Néppárt szeptember végén alapította meg farmerszervezetét Brüsszelben, és ennek egyik alelnökévé választották Antal Gézát, a Romániai Magyar Gazdászervezetek Szövetségének megbízott elnökét. Az Európai Néppárt Fiatal gazdák kongresszusán pedig négy erdélyi gazdával vettem részt a múlt héten. Fontosnak tartom, hogy a gazdák maguk is részt vállaljanak az uniós döntések alakításában. Mi mindig meghallgatjuk és képviseljük az érdekeiket, de náluk jobban senki nem képes ezt megtenni.

– **Mi a helyzet a kohéziós politikával? Lesz-e pénz aszfaltra a következő ciklusban? Nálunk különösen fontos lenne az előlegek növelése, a pályázatkezelés felgyorsítása is.**

– Az elmúlt években, amióta a Közép-romániai Regionális Fejlesztési Ügynökség kezel bizonyos programokat Erdély hat megyéjében, minden gördülékenyebben megy. Már nem kell Bukarestbe járni fél csomagtartónyi papírral.

Az önkormányzatok azt kérdezik: lesz-e pénz aszfaltra? Most túlzok, de az út, a híd látványos eredmény. Persze sok más beruházásra is szükség van: iskolákra, rendelőkre, közösségi terekre. Erdélyt sosem kényeztette el a központi kormány, itt az uniós pénzek jelentették a fejlesztések több mint egyharmadát. Ezért kulcsfontosságú, hogy továbbra is érkezzenek ezek a források.

A kritikusok mondhatják, volt időnk felzárkózni, miért nem tettük meg? A válasz: mert a nagy összegeket Bukarest magánál tartotta, és nem valósította meg a projekteket. Hol vannak az új kórházak, a kolozsvári metró? Nem készült el, mert nem volt hatékony az államigazgatás. Ha ez

igaz, akkor nem az erdélyi magyar önkormányzatok a hibásak a kudarcért. Nekik tele van az asztaluk új projektötletekkel, abban kell segítenünk őket, hogy meg is tudják valósítani ezeket.

– **Mit tehetünk ezekben a helyzetekben?**

– Az RMDSZ-nek megvan a maga politikai üvegplafonja. A parlamentben 6–7 százalékot teszünk ki, a kormánykoalícióban most 10-et. Ahol van miniszterünk, mint Cseke Attila a fejlesztési tárcánál, ott gyorsítottunk, digitalizáltunk, és azokat a beruházásokat, amiket elkezdtünk, be is fejezzük. Más, uniós pénzek elosztását kezelő minisztériumokért nem tudunk felelősséget vállalni.

Brüsszelben tesszük a dolgunkat: védjük a térség érdekeit, és ebben támogat minket az Európai Néppárt. Egy hajóban evezünk:

a kelet- és dél-európai országok, de még a nyugatiak is profitálnak a felzárkózási folyamatból.

– **Tehát lesz aszfalt?**

– Valamennyi biztosan lesz. Hogy meddig ér az aszfaltozott út, az majd a költségvetési tárgyalások végén derül ki.

– **Az erdélyi magyarok számára a támogatások mellett van egy másik nagy téje a brüsszeli jelenlétnek: a kisebbségvédelem. Ez még mindig rázós, aszfaltozatlan útnak tűnik.**

– Valóban az. 2025 több szempontból is fordulópontnak tekinthető e téren. A legfontosabb fejlemény nyilván a Minority SafePack lezárása. Az Európai Bíróság döntésével ez az út véget ért – de ez olyan út, amit mi, az erdélyi magyarok, az RMDSZ és az európai kisebbségek közösen építettünk a semmiből. Mi kényszerítettük rá először az uniós intézményeket, hogy foglalkozzanak ezzel a témával. A munkát mindenképpen folytatni kell, mert senki nem fogja elvégezni helyettünk, annyi kisebbségvédelmet fog az Európai Unió biztosítani, amennyit mi ki tudunk harcolni.

2025 elején a Kisebbségi Frakcióközi Munkacsoport elnökévé választottak az Európai Parlamentben, több mint negyven kisebbségi vagy a nemzeti kisebbségek jogait támogató képviselővel dolgozunk együtt azért, hogy halatsszon a hangunk Brüsszelben. Egyik fő célkitűzésünk a mandátumban, hogy a Bizottsággal minél szorosabb viszonyt alakítsunk ki, személyes találkozókra hívjuk a biztosokat, hogy jobban megértsék céljainkat, és nekünk is jobb rálátásunk legyen arra, miért nem hajlandó ez az intézmény komolyan venni több mint ötvenmillió uniós polgár érdekeit. Emellett a parlamenti munkában, ahol lehetséges, minden jelentésbe, határozatba igyekszünk bevenni a nemzeti kisebbségek szempontjait.

A FUEN-ben októberben járt le a kilencéves elnökségem, szabályzatunk ennyit tesz lehetővé, így új elnökkel, a magyarországi német közösség képviselőjével, Schubert Olíviával az élen folytatódik az ernyőszervezet munkája. De a célok nem változnak, csak az eszközök.

Szovátán is munkapontot nyitott a Diakónia

Múlt vasárnap kettős ünnepet ült a szovátai református egyházközség: hálaadó istentisztelet keretében hivatalosan is megnyitották a Diakónia szovátai munkapontját, valamint átadták a gyülekezet megújult imatermét is.

Gligor Róbert László

A Diakónia Keresztyén Alapítvány, a Romániai Református Egyház szeretetszolgálatát végző intézmény több mint tíz éve áll az idősek, betegek, rászorulóknak szolgálatában az ország 11 régiójában, 73 munkaponton. A legutóbbit november 23-án, a diakónia vasárnapján adták át Szovátán. Az alapítvány kilenc fiókszervezetének egyike a marosvásárhelyi, amely összesen 18 munkapontot működtet községekben, városokban, így a szovátait is. Ez utóbbinak az elindításán már tavaly decembertől dolgoztak, idén februártól működik is, de csak most tartottak egy átadással egybekötött hálaadó istentiszteletet – mondta el a Népújságnak Sütő Alpár, a marosvásárhelyi fiókszervezet ügyvezető igazgatója.

A szovátai munkaponton egy egészségügyi asszisztensnő dolgozik, aki jelenleg 25 személyt lát el heti rendszerességgel, de ezek között vannak olyan személyek is, akiket naponta egyszer-kétszer is felkeres. Az általa nyújtott szolgáltatások a vérnyomás és vércukorszint mérése és megfigyelése, sebek kötözése, ápolása, a mindennapi higiéniai tevékenységben való segítségnyújtás, család- és szakorvosokkal való kapcsolattartás, gyógyszeres feliratása és kiváltása, az idős személy orvoshoz való elkísérése, de akár az egyszerű bevásárlásban is segít. A legnagyobb segítséget azonban az jelenti az időseknek, főleg akiknek hozzátartozóik külföldön vagy távol élnek, ha a diakónus meglátogatja őket, és elbeszélget velük – a társaság és társalgás lelki feltöltődést jelent számukra.

A szovátai munkapont megnyitását az

alapítvány marosvásárhelyi szervezete kezdeményezte az önkormányzatnál, és a polgármester ezt jónak találta, ugyanis Szovátán három személy dolgozik a Caritas keretében az idősgondozásban, de annyi a felkérés, hogy nem tudnak ellátni minden igénylőt. A Diakónia Keresztyén Alapítványt a Svájci Evangélikus Egyház támogatja a munkapontok megnyitásában, ebből vásárolnak a munkatársaknak járművet, fogyóanyagokat, és amennyiben előállnak időszakok, amikor az önkormányzatok nem, vagy csak részben tudják támogatni a munkapont tevékenységét, ugyanebből a forrásból támogatják az elindulást és a munkát – részletezte az igazgató.

A szovátai munkapont átadása hálaadó istentisztelet keretében történt, amelyen ígét hirdetett *Jakab István*, az Erdélyi Református Egyházkerület generális direktora, szolgált *dr. Batizán Attila*, a Küküllői Református

Közös ima – hálaadó istentisztelet keretében hivatalosan is megnyitották a Diakónia szovátai munkapontját

Fotó: Bereczky Sándor

Egyházmegye esperese és a marosvásárhelyi fiókszervezet kuratóriumi elnöke, *Sütő Alpár* ügyvezető igazgató a Diakónia országos tevékenységét mutatta be, de felszólalt *Gilyén Levente* szovátai lelkipásztor, *Csép Éva Andrea* parlamenti képviselő, valamint *Péter Ferenc*, a Maros Megyei Tanács elnöke és *Fülöp László Zsolt* szovátai polgármester is. Az ünnepség után közösségi oldalán a következőket tette közzé a városvezető: „Hálával tölt el a tudat, hogy városunk támogathatta ennek a fontos lépésnek a megvalósulását. Büszkeséggel mondhatom, hogy mostantól a mi közösségünkben is elérhetővé válik ez a szívből fakadó szolgálat – vigaszt, erőt és valódi támaszt nyújtva az időseinknek és a rászorulóknak. (...) Köszönöm mindenkinek, aki munkájával, hitével és támogatásával hozzájárult ehhez a mérföldkőhöz. Közösen egy gondoskodóbb, figyelmesebb és erősebb Szovátát építünk.”

Marosvásárhely téli varázsa

Bár a tél még csak finoman kopogtat az ablakokon, és az első hópelyhek idén is vártnak magukra, Marosvásárhely már ünnepi díszbe öltözik. A város főterén lassan felállnak a faházak, a Színház tér körvonalai között pedig már most érezni lehet azt a különleges izgalmat, amely minden évben megelőzi a karácsonyi készülődést.

Sófalvi Szidónia

A meteorológia ugyan még száraz, enyhe napokat ígér, de a város lakói jól tudják: a tél hangulatát nemcsak a hó hozza meg, hanem a fények, az illatok, a zenék és a közösségi élmények. És ebből idén nem lesz hiány. Jövő héttől ugyanis hivatalosan is kezdetét veszi a marosvásárhelyi metropoliszövezet karácsonyi vására – egy olyan eseménysorozat, amely az elmúlt években a város egyik legfontosabb és legmeghittebb közösségi ünnepévé nőtt ki magát.

Az adventi programok immár nemcsak Marosvásárhelyre koncentrálódnak: a metropoliszövezet települései is csatlakoznak, bekapcsolódva a régió közös ünnepi ritmusába. A látványra, családi élményekre és közösségi részvétellel épülő rendezvény idén kifejezetten nagyszabásúnak ígérkezik. A részletekről *Pápay Kamilla*, a vásár egyik szervezője osztott meg információkat.

A metropoliszövezet is csatlakozik – kibővül a vásár

Az idei vásár egyik legfontosabb újítása, hogy a marosvásárhelyi metropoliszövezet községei is aktívan bekapcsolódnak a programsorozatba.

„Kibővül a vásár programkínálata, hiszen nemcsak városi programok várják a látogatókat, hanem a környező települések is részt vesznek. Meghívtuk a községekhez tartozó gyerekcsoportokat is, hogy ők is kántáljanak a karácsonyfa mellett” – mondta Pápay Kamilla.

Ez a lépés nemcsak a térségi összefogást erősíti, hanem sokszínűséget is hoz az ünnepi hangulatba.

Látványosságok, megnyitó, Mikulás

December 5-én a Mikulással érkezik a karácsonyi vásár Marosvásárhelyre. Idén sem hiányzik majd az óriáskerék, amely csodás kilátást nyújt a fényárban úszó főtérre, valamint a Mikulás-vonat és a körhinta sem. Újdonságként a látogatók naponta fényjátékban is gyönyörködhetnek. Az egy hónapig tartó, nagyszabású esemény a minőségi, kézműves karácsonyi ajándékok széles tárházát biztosítja, és az ínycsiklandozó gasztronómiai kínálat mellett igazi karácsonyváros hangulatot teremt a város szívében. A Színház téren felállított karácsonyfa mellett mintegy ötven stand várja majd a látogatókat: helyi termelők, kézművesek, viszonteladók és gasztronómiai vállalkozók kínálata.

A díszkivilágítás is gazdagabb lesz az eddigieknél

Az idei év másik nagy újdonsága, hogy a szervezők minden eddiginél nagyobb hangsúlyt fektetnek a fényekre. „A Színház tér épületeire idén olyan fényjátékokat vetítünk, amely még ünnepibb, még varázslatosabb hangulatot teremt” – emelte ki Pápay Kamilla.

Gyerekek és családok a középpontban

Az ünnepi készülődés egyik legfontosabb célcsoportját továbbra is a családok alkotják. „A karácsony elsősorban a gyerekek és a

családok ünnepe. Szeretnénk, ha mindenki átélhetné a készülődés örömét, és közösségi élménnyé válna számára ez az időszak” – hangsúlyozta a szervező.

A családbarát megközelítés a teljes programstruktúrában megjelenik: a mindennapos Mikulás-jelenléttől egészen a hétvégi mesesarokig.

Jótekonyság és közösségi részvétel

A vásár évek óta fontos tere a helyi jótekonysági kezdeményezéseknek. Idén több gyermekvédelmi egyesület kap lehetőséget arra, hogy kézműves termékeket értékesítsen – a bevételből saját programjaikat támogatják.

„Ez egy olyan hagyomány, amit szeretnénk továbbvinni. A részt vevő szervezetek listája még egyeztetés alatt van, de minden évben nagy az érdeklődés” – tette hozzá Pápay Kamilla.

Kulturális programok két ritmusban

A kulturális programok felépítését idén tudatosan két részre osztották. A hétköznapiakon a metropoliszövezet településeinek gyerekcsoportjai, valamint minden marosvásárhelyi iskola és óvoda felléphet a karácsonyfa lábánál. A kántálások évről évre egyre népszerűbbek, és fontos közösségi élményt jelentenek.

Hétvégente a nagyszínpad veszi át a főszerepet koncertekkel, hivatásos kórusokkal és ünnepi előadásokkal.

Mit tanultak az előző évekből?

A szervezők igyekeznek minden évben megtartani azokat az elemeket, amelyek hagyományosan népszerűek – ilyen például a

Baricz Lajos

Krisztusunkat várjuk

Itt van az advent, Krisztusunkat várjuk, ki kétezer éve eljött már közénk, míg napjainkat reménykedve járjuk, mert áldóan tartja a kezét fölénk.

Adventben mindig mindent újrakezdünk, megmozdul bennünk ilyenkor a lélek, ami régi is, megújul ma bennünk, elérni a jót, számunkra a lényeg.

Mindegy, miként telt mostanig az élet, hogyha Krisztusnak szent kegyelme éltet, akkor a szívemet neki átadom,

és eljön majd hozzám ő minden napon; új életemet én már vele élem, hozzá hű leszek, neki megígérem.
2025. november 16.

Isten-váró szívem

Az én lelkemben angyalok dalolnak, mert kis idő múlva megnyílik az ég, és a kis Jézus közénk jön már holnap, kinek érkezését vártam én már rég.

Én az úr Jézust évek óta várom, és hogy befogadjam, tárva a szívem, hisz én benne már Megváltómat látom, bár ő istállóban, a szalmán pihen.

Karácsony előtt gyermek lennék újra, és miként akkor, várnék én az Úrra, és a kicsi Jézust én befogadnám,

Isten-váró szívem neki átadnám; olyan jó vele ismét eggyé válni, és az életet az ő útján járni.
2025. november 23.

mindennapos Mikulás-jelenlét. Idén azonban újabb kreatív ötletekkel is készülnek.

„A Mikulás hétvégente mesét is olvas majd a gyerekeknek – szeretnénk, ha még inkább személyes és varázslatos élmény lenne minden találkozás” – nyilatkozta a szervező.

A legajánlottabb ünnepi pillanatok

A vásár már december 5-én látványos eseménnyel indul, a főtéri díszkivilágítás ünnepélyes felgyújtásával: „Ezt mindenkinek ajánljuk. A gyerekek számára különösen nagy élmény, amikor a teljes tér fénybe borul, ráadásul ünnepi műsor is kíséri.”

December 10–21. között hétköznapiakon a kántálásoké a főszerep, hétvégente pedig gazdag koncertprogram várható. A vásár a karácsonyi ünnepek után is folytatódik – így azok is részesülhetnek az ünnepi hangulatban, akik később érkeznek a városba.

Standok, nyitvatartás és praktikus tudnivalók

A karácsonyi vásár idén is bőséges kínálattal várja az érdeklődőket: mintegy ötven stand sorakozik fel majd a Színház téren, ahol helyi termelők, kézművesek, viszonteladók és gasztronómiai vállalkozók mutatják be portékáikat. A vásárban minden korosztály megtalálhatja a kedvére való ünnepi meglepetést — legyen szó kézzel készített ajándékokról, illatos szezonális finomságokról vagy forró italokról, amelyek még meghittebbé teszi a téli esték hangulatát.

A vásár hétköznapiakon 15:00 és 21:00 óra között, hétvégente pedig 11:00 és 21:00 óra között fogadja a látogatókat. A Mikulás mindennap megjelenik, hogy apró ajándékokat osszon, fotózkodjon a gyerekekkel és családokkal, és ezzel is gondoskodjon arról, hogy minden nap egy kis varázslattal záruljon.

Küldőpapírral **ingyenes laboranalízisek**
a **PROCARDIÁNÁL**, időpontfoglalás nélkül.
Érdeklődni a 0265/210-087-es telefonszámon. (68939-I)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68858)

OPTIKAI TECHNIKUSI MUNKAKÖRBE keresünk frissen érettségizett munkatársat betanításra. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (26982)

A Mureș Insolvency SPRL, a **TRANSTEX Kft.** – székhelye: Segesvár, Küküllő utca 2. szám – cégfelszámolója eladásra kínálja az adós cég tulajdonában levő alábbi javakat:

1. Textiliparban használt berendezések, egyenként: gomblyukkötő gép, 262 euró, Alup kompresszor, 780 euró, Solution 22SC/500 D kompresszor, 2.988 euró, Dürkopp Adler 0791271504, 455 euró, Dürkopp Adler, duplavarrásos, 72 euró, 3 kW-os M207 GAK3DS gőzgenerátor, 451 euró, Covemat GE250 gőzgenerátor, 526 euró, 4 db teljes vasalógép + bojler, 438 euró/db, 2 db Juki gombkötő gép, 913 euró/db, nyolcfejes Toyota hímzőgép, 3.766 euró, két darab cérnatisztító gép, 245 euró, 011643 szövétvágó gép, 336 euró, 3 db Dürkopp Adler gép, 122 euró/db, SR271878289 típusú Dürkopp Adler gép, 251 euró, Yamato láncöltéses varrógép, 1.056 euró, Kannegiesser 53422 prés, 1.882 euró, 4095SR562 típusú gallérprés, 430 euró, Meyer RPS-E1700 típusú prés, 7.231 euró.

2. Konfekciókészlet (ingek) eladása egyben, kikiáltási ár: 9.820 euró. Az árak nem tartalmazzák a héát.

A javak listája megtekinthető a www.licitatii-insolventa.ro, a www.smda-mures.ro weboldalakon, valamint az adós vagy a cégfelszámoló székhelyén. A javak nyilvános árverésére december 4-én 12 órától kerül sor a cégfelszámoló székhelyén – Marosvásárhely, Ștefan cel Mare utca 9/3. szám –, és hetente csütörtökönként megismétlik ugyanabban az időpontban, az értékesítésig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a feladatfüzetet, kifizetik a kikiáltási ár 10%-át képező garanciát és a részvételi díjat 24 órával az árverés előtt.

Bővebb felvilágosítás a cégfelszámolótól
a 0756-086-289, 0745-653-430 telefonszámon.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

NŐSZEMKÖZT
nő és férfi szemközt
péntek 21 óra

ETV
ERDELY TV

Mi idén nem árat, hanem SZÍNVONALAT EMELÜNK!

Keresse a lapárosoknál és az ismertebb könyvesboltokban, vagy rendelje meg online a www.magyarlapok.ro oldalon!

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!*

LAKÁS

A RÉGI Kornisán eladó 2 szobás tömbházlakás négyemeletes tömbházban, 3. emelet. Tel. 0733-955-874. (p.-I)

KÜLÖNFÉLÉK

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. 0748-691-858. (68310)

VÁLLALUNK: háztetőkészítést cserépből, lemezből; szigetelést, festést, kisebb javítást, takarítást. Tel. 0754-394-120, Attila. (27108)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyeztetel, külföldre is, és törmelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (68850)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, régi fémcserép kicserélését, tetőszigetelést, festést, vakolást, elszállítunk törmeléket. Gyorsan, tisztán dolgozunk, garanciát vállalunk. Tel. 0743-698-981, Alex. (27078)

TAPASZTALT SZAKEMBER vállal: kinti/benti meszelést, teraszfelújítást, lakásfelújítást, tetőjavítást, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát, akár saját anyagból is. Tel. 0746-381-939, Szabó István. (27068)

VÁLLALUNK: fakivágást, fametszést, faelhordást, épületbontást, törmelék-elszállítást. Tel. 0770-621-920. (27066)

KIÜRESÍTÜNK lakást, házat, elhordunk régi bútort, elektronikai készülékeket, felesleges dolgokat. Tel. 0747-816-052, János. (27107)

MEGEMLÉKEZÉS

*Arany volt a szíved,
szeretet az életed,
Téged feledni nem lehet.*
Kegyelettel emlékezem november 27-én drága édesanyámra,

özv. **SZŐCS JÓZSEFNÉRE**
szül. **FÁBIÁN MAGDOLNA**

halálának 10. évfordulóján. Felejtethetlen, szép emlékét és szeretetét hálás szívvel, tisztelettel őrzöm. Emléke legyen áldott, pihe-nése csendes!

Szerető lánya, Székely Katalin és családja. (27102)

*„Addig vagy boldog, míg van, aki szeret,
aki a bajban is megfogja a kezéd.
S hogy mennyire fontos volt neked,
csak akkor tudod, ha már nincs veled.”*

LOKODI ZOLTÁNRA

emlékezünk, a drága jó férjre, édesapára, nagyapára, testvérré, sógorra és jó barátára halálának évfordulóján.

Gyászoló szerettei. (27082-I)

*Szívünkben helyedet nem pótolja semmi,
míg a földön élünk, nem fogunk feledni.*

Örök fájdalommal emlékezünk november 27-én

TUSSAI FERENCRE,

a szeretett férjre, édesapára, nagytatára, testvérré halálának negyedik évfordulóján. Emlékét szívünkben hordjuk. Feleséged, két fiad és családjuk. (27096)

*„Addig vagy boldog, míg van, aki szeret,
aki a bajban is megfogja a kezéd.
S hogy milyen fontos is volt neked,
csak akkor érzed, ha már nincs veled.”*

Fájó szívvel emlékezünk november 30-án

SIMON ALBERTRE

(Berci)

halálának 5. évfordulóján.

Megemlékezik felesége, Marika, lányai: Zsófia és Enikő, unokái: Dani és Rebeka, testvérei: Árpi és Editke, valamint a rokonok, ismerősök.

Nyugodjál békében, BERCII! (27097)

Kegyelettel emlékezünk szüleinkre, a nyomáti

ANTAL MARGITRA

és

ANTAL SÁNDORRA

haláluk 40. évfordulóján.

*„Az élet elmúlik, de az emlékek élnek,
s amíg élünk, őrizzük őket.”*

Nyugalmuk legyen békés, emlékük áldott!

Lányaik: Magda és Sárika
családjukkal együtt. (27116-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély megrázkódtatással és örök fájdalommal tudatjuk, hogy drága szerettünk,

FERENCZI ILONA

édesanya, nagymama, anyós, sógornő, méltósággal és türelemmel viselt hosszú betegsége után, 2025. november 26-án örökre távozott tőlünk, és végleg megpihent Teremtője karjaiban.

Temetése december 3-án, szerdán 11 órakor lesz Zalaegerszegen, a Göcseji úti temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

www.facebook.com/SzekelyKalendarium

CSOÓRI SÁNDOR: A LÉLEK REALIZMUSA

#tradicionalis

Csoóri Sándor esszéiből hallhatunk részleteket Császár Angéla tolmácsolásában, miközben Navratil Andrea énekel, a Tokos zenekar muzsikál, Appelshoffer János, Berecz István, Kacsó Hanga Borbála, Rémi Tünde és a Bekecs Néptáncszínház táncosai táncolnak.

A lélek realizmusa című emelkedett esten, a népköltészet megtárgyalásától jutunk el a lélek mélységeibe.

Az előadás a Magyar Kultúraért Alapítvány

a Petőfi Kulturális Ügynökség

támogatásával jött létre.

HELYSZÍN:

MAROS
MŰVÉSZEGYÜTTES
ELŐADÓTERME

IDŐPONT:

2025. NOVEMBER 29.
19 ÓRA

Jegyinformációk a bilete.visitmures.com honlapon vagy a 0757.059.594-es telefonszámon.

2026 HARGITA KALENDÁRIUM

Megjelent a 2026-os Hargita Kalendárium

Inspiráló történetek, székely hagyományok, receptek, játékok és csendes pillanatok egy kötetben. Töltsük együtt az időt – örömmel, szeretetben, igazi pihentető csendben!

Kapható Marosvásárhelyen az újságárusoknál, keresse az üzletek polcain!

Kedvezményes könyvek a Kobak könyvesboltokban:

Több mint 50 könyv!

40% kedvezmény!

**Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám**

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

Minőségi, szigetelt fémkémények rendelésre, kedvező áron.

malproduct@mal-product.ro
Tel.: 0744 399 188, 0740.276.893

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

NE HALLGASS MÁSRA!